

Türkiye'deki Akademisyen Dinler Tarihçilerin Bibliyografyası

İbrahim SÜMER

Ar. Gör., Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
e-mail: ihsumer@hotmail.com

A Bibliography Of The Academic Historians Of Religions In Turkey. The academic study of religion and also the studiens in the history of religions in the modern sense began in the West in the second part of the nineteenth century. Since that time numerous works on 'religion / religions' have been published. The academic study of religion / religions has also been carried out in Islamic and Turkish World. This article introduces the works of 74 academic historians of religions in all Turkish theology faculties since 1949, covering their theses, books, articles, papers and translations.

Key Words: Bibliography; Academician; Historians of Religion; History of Religions

Din konusu üzerinde modern anlamda araştırmalar, Batı dünyasında, 18. Yüzyıldan itibaren yoğunluk kazanmıştır. Bu dönemde, Fenomenoloji, Psikoloji, Antropoloji, Sosyoloji, Etnoloji, Arkeoloji, Mitoloji, Filoloji vs. gibi, Dinler Tarihi dışında başka bilim dalları veya uzmanlık alanları doğmuştur. Modern anlamda ve bağımsız bir disiplin olarak Dinler Tarihi, Batı dünyasında, XIX. Yüzyılın ikinci yarısından itibaren gelişmiş bir bilim dalıdır.¹ XIX. Yüzyıl anafikir hareketleri, her şeyin orijininini aramaya yöneliktir. Dinler Tarihi çalışmalarının ana istikameti de, başlangıçta, dinin

¹ Günay Tümer-Abdurrahman Küçük, *Dinler Tarihi*, 2. Baskı, Ocak Yayınları, Ankara 1993, s. 19; Kürşat Demirci, *Dinler Tarihi'nin Meseleleri*, İnsan Yayınları, İstanbul 1997, s. 9-10.

menşeyini belirlemeye yönelik olmuştur. Bu dönemde birçok ünlü eser neşredilmiştir. Her ne kadar belirli bir görüşe yönelik olsa da bu çalışmalar, Dinler Tarihi'nin bağımsız bir disiplin halini almasını sağlamıştır.²

İslâm aleminde, bu tarihten önce, Dinler Tarihi alanına giren çalışmalar yapılmıştır. Hatta zannedilenin aksine, İslâm aleminde yapılan çalışmalar Batı'dakilerden çok önce başlamıştır.³ Kur'ân'daki diğer dinlerle ilgili ifadeler, daha ilk zamanlardan beri Müslüman araştırmacıların dikkatini çekmiştir. Müslüman alimlerin kaleme aldıkları coğrafya eserlerinde, seyahatnamelerde, reddiyelerde, mezhep ve fırkalarla ilgili eserlerde, tercümelere, diğer dinlerle ilgili bilgiler de yer almaktadır. Bu çalışmalar arasında, doğrudan doğruya dinleri ile ilgili olarak yazılmış bir iki eserin varlığı bilinmektedir. Bîrûnî'nin çalışmaları bunlardandır. Öyle ki, Cemil Meriç'e göre, Batı dünyasında ilk Sanskritçe araştırmalarını yapan Anquetil-Duperron (1731-1805) Ganj kıyılarını, Hint düşüncesinin ilk fatihi el-Bîrûnî'den sekiz asır sonra dolaymıştır.⁴

Batı dünyasında gelişen, dinin bilimsel araştırmalarının Türkiye'ye de yansımaları olmuştur. Dinler Tarihi çalışmaları ülkemizde 1874 yılında başlamıştır.⁵ Darülfünûn Edebiyat Fakültesi'nin 1874 yılı ders programında, "Tarih-i Umumî ve Din-i Esâtîr'i'l Evvelin" dersi bulunmaktadı. Ayrıca, Osmanlı imparatorluğunun son devresinde ve Cumhuriyet döneminde konuyla ilgili bazı yayınların yapıldığı da görülmektedir.⁶ 1924 yılında kurulan İlahiyat Fakültesi, 1949 yılında Ankara Üniversitesi bünyesinde tekrardan öğretime başlamış; Dinler Tarihi dersinin hocalığına Prof. Dr. Hilmi Ömer Budda getirilmiştir.⁷ 1982 yılından bugüne kadar, 20'yi aşkın İlahiyat Fakültesi kurularak bunların ders programına Dinler Tarihi dersi konulmuş; yeni fakültelere öğretim elemanları alınmıştır. Bu öğretim elemanları bugüne değin çeşitli yayınlar yapmışlardır.

Bu çalışmaya yalnızca, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nin kuruluşundan itibaren, günümüze kadar herhangi bir Üniversitemizde görev almış olan akademisyen Dinler Tarihçilerimiz dahil edilmişlerdir. Toplam 74 öğretim elemanından, dokuzu ya emekli olmuş veya vefat etmiştir. Bir öğretim elemanı da şu anda İlahiyat Fakültesi dışında görev yapmaktadır. Fakültelelerdeki dağılım, son on yıldır bulunulan görev yerlerine göre yapılmıştır. Dinler Tarihi ile ilgisi olduğu düşünülen yayınlar (Yüksek

² Bkz. Mircae Eliade, *Dinin Anlamı ve Sosyal Fonksiyonu*, Çev: Mehmet Aydın, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1990, s. VI-VII, 12, 13, 51, 62.

³ Mehmet Aydın, *Dinler Tarihine Giriş*, Din Bilimleri Yayınları, Konya 1996, s. 9.

⁴ Bkz. Cemil Meriç, *Bir Dünyanın Eşiğinde*, İletişim Yayınları, İstanbul 1994, s. 37, 86. İslâm aleminde yapılan bazı Dinler Tarihi çalışmaları için Bkz. Günay Tümer-Abdurrahman Küçük, *Dinler Tarihi*, 2. Baskı, Ocak Yayınları, Ankara 1993, s. 18-19; Kürşat Demirci, *Dinler Tarihi'nin Meseleleri*, İnsan Yayınları, İstanbul 1997, s. 25-36.

⁵ Bakı Adam, "Prof. Dr. Hikmet Tanyu'dan Günümüze Dinler Tarihi Çalışmaları", *AÜİFD*, C. XXXVI, 1997, s. 509.

⁶ Hüseyin G. Yurdaydın-Mehmet Dağ, *Dinler Tarihi*-1978; Mehmet Taplamacıoğlu, *Karşılaşmalı Dinler Tarihi* (XII+264 s.)-1966; Ömer Rıza Doğrul, *Yeryüzündeki Dinler Tarihi*, 2. Baskı, 1958; M. Şemseddin Günaltay, *Tarih-i Edyân*-1922; Es'ad, *Tarih-i Edyân*-1912; Seydişehrî, *Tarih-i Edyân*-1915; Ahmet Mithat Efendi, *Tarih-i Edyân*-1911

⁷ Hikmet Tanyu, "Türkiye'de Dinler Tarihi'nin Tarihçesi", *AÜİFD*, C. VIII, 1960 / 1961, s. 109-110. Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde Dinler Tarihi dersi hocalığı yapanlar şunlardır:

1949-1952 : Prof. Dr. Hilmi Ömer Budda

1952-1954 : Prof. Dr. Mehmet Karasan

1954-1959 : Prof. Dr. Annemarie Schimmel

1959-1960 : Dr. Hikmet Tanyu

1960- : Prof. Dr. Kemal Balkan ve Dr. Hikmet Tanyu. Bkz. A.g.m., s. 111.

Lisans ve Doktora Tezi ile Doçentlik ve Profesörlük Takdim tezleri; makale, tebliğ, tercüme, kitap ve Ansiklopedi maddeleri) kayda geçirilmiştir. Tezler dışında, yayınlanmamış olan araştırmalar göz önüne alınmamış; Kitap tanıtma yazıları çalışmaya dahil edilmemiştir. Ayrıca, gazete yazıları ile alan dışı dergilerdeki yayınlar, edebî eserler ve şiirler göz önünde bulundurulmamıştır. Orta dereceli okullara yazılan ders kitapları, 'Dinler tarihi' ismi taşııyorsa kaydedilmemiştir. Sıralama, Üniversite adları esas alınarak, alfabetik olarak yapılmış; Fakülte içindeki önceliklerde akademik hiyerarşi gözetilmiştir.

Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi (ANKARA)

* Prof. Dr. Ömer Hilmi BUDDA

- 1) **Dinler Tarihi-I** (401 s.), Vakıf Basımevi, İstanbul 1935.
- 2) **İsa Meselesi** (36 s.), Zelliç Biraderler Basımevi, İstanbul 1931.
- 3) Dinler Tarihi Ders Notları, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Kütüphanesi, No: 209 BUD.D

* Prof. Dr. Annemarie SCHİMMELE

-Makale:

- 1) International Review for the History of Religions (s. 119-122), Tanıtım, Ankara Üniv. İlh. Fak. Dergisi., C. III, S. 3-4, 1954.
- 2) XIII. Asırda İslam Dini İle Hıristiyanlık Arasındaki Münasebetler (s. 71-82), AÜİF Dergisi, C. II, 1953.
- 3) Dinde Sembolün Fonksiyonu Nedir (s. 67-73), AÜİF Dergisi, C. III, S. 3-4, 1954.
- 4) Sema'ı Semavî (s. 19-25), AÜİF Dergisi, C. III, S. 3-4, 1954.
- 5) Garbın Mevlana Görüşü (s. 27-29), AÜİF Dergisi, C. III, S. 3-4, 1954.
- 6) Roma'daki Beynelmîlel Din Bilginleri Kongresi (s. 16-22), AÜİF Dergisi, C. IV, S. 1-2, 1955.

-Tercüme:

- 1) Mistisizmde Tanrı Mefhumu (s. 58-72), AÜİF Dergisi, C. IV, S. 1- 2, 1955.
- 2) **Câvitnâme** (1-442 s.), M. İkbâl, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1989 [Önsöz İlavesiyle, s. 9-58].

-Kitap:

- 1) **Dinler Tarihine Giriş** (1-259 s.), AÜİF Yayınları, 1955.
- 2) **Sayıların Gizemi** (1-343 s.), Çev. Mustafa Küpüşoğlu, Kabalcı Yay., İstanbul 1998.
- 3) **Ruhum Bir Kadındır** (1-199 s.), Çev. Enis Akbulut, İz Yayıncılık, İstanbul 1995.
- 4) **Tasavvufun Boyutları** (1-536 s.), Çev. Yaşar Keçeci, Kırkambar Kitaplığı, İstanbul 2000.
- 5) **İslâmın Mistik Boyutları**, Çev: Ergun Kocabıyık, Kabalcı Yayınları, 2001.

* Prof. Dr. Hikmet TANYU

- Doktora Tezi: Ankara ve Çevresinde Adak ve Adak Yerleri. [Yayınlandı]
-Doçentlik Tezi: Türklerde Taşla İlgili İnançlar. [Yayınlandı]
-Profesörlük Tezi: Yahova Şahitleri. [Yayınlandı]

-Makale:

- 1) Yahudiliğin Kutsal Kitapları ve Esasları (s. 95-124), AÜİF Dergisi, C. XIV, 1966.
- 2) Ankara'da Adakla İlgili Sözler ve Adaklar (s. 153-88), AÜİF Dergisi, C. IX, 1961.
- 3) Türkiye'de Dinler Tarihinin Tarihçesi (s. 109-24), AÜİF Dergisi, C. VIII, 1960.
- 4) M. Luther'in Türkler Hakkındaki Sözleri (s. 151-61), AÜİF Dergisi, C. XXIV, 1981.
- 5) Totem, Totemizm ve Tabu Üzerine Yeni Araştırmalar (s. 155-72), AÜİF Dergisi, C. XXVI, 1983.
- 6) Dini Folklor Veya Dini Manevi Halk İnanışlarının Çeşit ve Mahiyeti Üzerine Bir Araştırma (s. 123-142), AÜİF Dergisi, C. XXI, 1976.
- 7) Türk Töresi Üzerine Bir Araştırma (s. 97-120), AÜİF Dergisi, C. XXIII, 1978.

-Tebliğ:

- 1) Türkiye Dışında Dini ve Ahlaki Öğretim ve Eğitimden Birkaç Örnek (s. 200-205), Aydınlar Ocağı Milli Eğitim ve Din Eğitimi Semineri, Ankara 1981.
- 2) Türklerde Ağaçlarla İlgili İnanışlar, Türk Folklor Araştırmaları Yıllığı, Ank. 1976.

-Kitap:

- 1) **Dinler Tarihi Araştırmaları**, Ankara Ü. Basımevi 1973
+**Türklerde Dağla İlgili İnançlar** (1-77 s.)
+**Dinler Tarihi Bakımından Türkiye'nin Durumu** -On adet makale- (81-149 s.)
- 2) **Tarih Boyunca Yahudiler ve Türkler**, (C, I: 1-598 s. + C, II: 599-1304 s.), 2. Baskı, Bilge Yayınevi 1979.
- 3) **Nuhun Gemisi (Ağrı Dağı) Ermeniler**, İstanbul 1989.
- 4) **Türklerin Dini Tarihçesi**, İstanbul 1978.
- 5) **İslamlıktan Önce Türklerde Tek Tanrı İnancı** (X+233 s.), Boğaziçi Yayınları, İstanbul 1986.
- 6) **Ankara ve Çevresinde Adak ve Adak Yerleri**, AÜİF Yayınları, 1967.
- 7) **Türklerde Taşla İlgili İnançlar** (XI+286 s.), AÜİF Yayınları, 1968.
- 8) **Yahova Şahitleri** (1-202 s.), 3. Baskı, Diyanet İşl. Bşk. Yayınları, Ankara 1984.

-DİA Maddesi:

Ağrı Dağı, 1/481-2
Ahd-i Cedid, 1/501-7
Ağlama Duvarı, 1/474-5
Ağaç, 2/456-7

Ateş, 4/52-5
Büyük, 6/501-6
Cudi Dağı, 8/79

*** Prof. Dr. Mehmet TAPLAMACIOĞLU****-Makale:**

- 1) Dinler Bilimi (s. 41-47), AÜİF Dergisi, S. XIX, 1973.
- 2) Din ve Toplum İlişkileri ve Dini Gruplar, AÜİF Dergisi, S. XIII, 1965.
- 3) Konfüçyüs, Feylesof ve Din Kurucu, AÜİF Dergisi, S. XIII, 1965.

- 4) Yaşlara Göre Dinî Yaşayışın Şiddet ve Kesafeti Üzerinde Bir Anket (s. 141-151), AÜİF Dergisi, S. X, 1962.
- 5) Bazı İslâm Bilginlerinin Toplum Görüşleri (s. 83-97), AÜİF Dergisi, S. XII, 1964.

-Kitap:

- 1) **Karşılaştırmalı Dinler Tarihi** (XII+264 s.), Ankara Ü. İlahiyat Fak. Yayınları, Ankara 1966.
- 2) **Din Sosyolojisi** (XX+420 s.), Ankara Ü. İlahiyat Fak. Yayını, 1975.
- 3) **Genel Sosyoloji Üzerine Bir Deneme** (1-102 s.) A.Ü. İlahiyat Fak. Yayını, 1969.

* Prof. Dr. Hüseyin Gazi YURDAYDIN

-Makale:

- 1) Türkiye'nin Dinî Tarihine Umumî Bir Bakış (s. 109-120), AÜİF Dergisi, S. IX, 1961.
- 2) Din Fenomenolojisi (s. 51-54), AÜİF Dergisi, S. VIII, 1960.
- 3) Türkiye'nin Dinî Tarihi ile İlgili Notlar, AÜİF Dergisi, S. X, 1962.

-Tercüme:

- 1) Din İlminde Tarih ve Fenomenoloji (s. 189-191), Prof. R. Pettazoni, AÜİF Dergisi, C. V/1-4, 1956.
- 2) İslâmiyetin İlk Devirlerinde Hükümet Müessesesinin Tekamülü (s. 198-205), Prof. H.A.R. Gibb, C. V/1-4, 1956.

-Kitap:

- 1) **Dinler Tarihi** (1-218 s.), Mehmet Dağ ile ortak çalışma, Ankara 1978.

* Prof. Dr. Abdurrahman KÜÇÜK

-Doktora: Sabatay Sevi ve Cemaati Üzerine Bir Araştırma [Yayınlandı]

-Makale:

- 1) Belgelerin Işığında Türk-Ermeni Münasebetlerine Genel Bir Bakış (s. 245-59), AÜİF Dergisi, S. XXXI, 1989.
- 2) Sih Dini (s. 391-417), AÜİF Dergisi, S. XXVIII, 1986.
- 3) Münafıklık ve Dönme Üzerine Bir Araştırma (s. 347-59), AÜİF Dergisi, S. XXIX, 1987.
- 4) Yahudilikte Arz-ı Mev'ud Anlayışının Boyutları (s. 101-111), AÜİF Dergisi, C. XXXIII, 1992.
- 5) Ermeni Katogikosluğu ve Ermeni Meselesine Dair Bir Arşiv Vesikası Üzerine (s. 737-50), AÜİF Dergisi, S. XXVI, 1983.
- 6) Gregoryen Ermeni Kilisesinin Oluşması ve Konsil Kararları Karşısındaki Tutumu (s. 117-54), AÜİF Dergisi, S. XXXV, 1996.
- 7) Prof. Dr. Hikmet Tanyu'nun Hayatı Eserleri ve Fikirleri (s. 499-508), AÜİF Dergisi, S. XXXVI, 1997.
- 8) Dinlerarası Diyaloga Niçin İhtiyaç Vardır (s. 31-43), Dini Araştırmalar Dergisi, C.1, S. 1, 1998.
- 9) Ş. Günaltay'ın Din Anlayışı ve İslam'a Bakışı (s. 121-6), Türk Yurdu Özel Sayısı, C. 17, S. 116-117, 1997.
- 10) Din Öğretimi Üzerine Düşünceler (s. 173-9), Türk Yurdu Özel Sayısı, C. 17, S. 116-117, 1997.
- 11) Türklerin Anadolu'da Azınlıklara Dini Hoşgörüsü (s. 555-82), Erdem AKM Dergisi, Türklerde Hoşgörü Özel Sayısı-II, Ankara 1996.

- 12) Türkiye'deki Alevilik Türklere Has Bir Aleviliktir (s. 23-7), Türk Yurdu Dergisi, Alevilik-Bektaşılık Özel Sayısı, C. 14, S. 88 (434), 1994.
- 13) İslamda İlimin Yeri –Önemi ve Müslümanların Durumu (s. 11-28), Diyanet Dergisi, C. 28, S. 4, 1992.
- 14) Din ve İlim (s. 21-32), İlim Teknik Kültür Dergisi, S. 1, Ankara 1980.
- 15) Dinlerarası Diyalog Üzerine Bazı Düşünceler (s. 27-37), Din Öğretimi Dergisi, S. 27, M.E.B. Yayınları, Ankara 1991.
- 16) Ermeni Meselesi Üzerine Bir Araştırma (s. 55-67), Milli Eğitim ve Kültür Dergisi, S. 17, Ankara 1982.
- 17) İslamiyetten Önce Türklerde Tek Tanrı İnancı (s. 216-22), Boğaziçi Dergisi, S. 22, 1984.
- 18) Cumhuriyetin İlk Yıllarında İstenilen Öğretmen Modeli-I (s. 16-8), Araştırma Dergisi, Ocak 1989; Cumhuriyetin İlk Yıllarında İstenilen Öğretmen Modeli-II (s. 9-10), Araştırma Dergisi, Şubat 1989.
- 19) Dinlerde Evlilik Anlayışına Genel Bir Bakış (s. 57-61), Türk Yurdu Dergisi, C. 10, Aralık 1990.
- 20) Türkiye'de Dinler Tarihi Çalışmaları ve Prof. Dr. Hikmet Tanyu (s. 21-30), Erciyes Ün. Sos. Bil. Ens. Dergisi, S. 5, Kayseri 1994.
- 21) "Dinlerde İbadet ve Mabet" (s. 25-54), Diyanet Dergisi, C. 24, S. 3,
- 22) 21. Yüzyılda Türk Milli Eğitimi Nasıl Olacaktır? Çare Dergisi, 1999.
- 23) Başörtüsü ve Siyaset, Çare Dergisi, S. 1, Aralık 1998.
- 24) Diyalog Üzerine (S. 23-27), Çare, S. 3, Mayıs 1999.

-Tebliğ:

- 1) Müslüman Hıristiyan Diyaloguna Genel Bir Bakış (s. 45-59), Asrımızda Hıristiyan Müslüman Münasebetleri Toplantısı, İSAV, İstanbul 1993.
- 2) Türkiye'de Dinler Tarihi Sahasında Yapılacak Çalışmalar Üzerine Genel Düşünceler (s. 109-16), Türkiye İ. Dinler Tarihi Araştırmaları Sempozyumu 24-25 Eylül 1992, Samsun 1993.
- 3) Hikmet Tanyu'nun Hayatı Eserleri ve Fikirleri (s. 41-51), Dinler Tarihi Araştırmaları I: Sempozyum 08-09 Kasım 1996, Dinler Tarihi Derneği Yayınları, Ankara 1998; ayrıca, AÜİF Dergisi, C. XXXVI, (s. 499-508), Ankara 1997.
- 4) Prof. Dr. Günay Tümer Eserleri ve Türkiye Dinler Tarihine Katkıları (s. 109-20), Dinler Tarihi Araştırmaları I: Sempozyum 08-09 Kasım 1996, Dinler Tarihi Derneği Yayınları, Ankara 1998.
- 5) Gregoryen Hıristiyanlığı Üzerine (s. 271-83), Dinler Tarihi Araştırmaları I: Sempozyum 08-09 Kasım 1996, Dinler Tarihi Derneği Yayınları, Ankara 1998.
- 6) Misyonerlik ve Türkiye (s. 37-51); Türkiye'de Misyonerler Nasıl Serbest Hareket Ediyor (s. 85-90), Türkiye'de Misyonerlik Faaliyetleri, T.D.V. Yay., Ankara 1996.
- 7) Türk Cumhuriyetlerinde Dini Öğretime Ait Bazı Düşünceler (s. 66-77), IV. Milli Eğitim Sempozyumu: 21-22 Kasım 1992, T.H.K. Basımevi, Ankara 1993.
- 8) Dini Kurumlarımızla İlgili Problemlerimiz, Kutlu Doğum Haftası Türk Dünyasının Dini Meseleleri Sempozyumu, Ankara 1997.
- 9) İlkokullarda Din Eğitimi ve Öğretimi (s. 124-33), Türkiye İ. Din Eğitimi Semineri 22-25 Nisan, Ankara 1981.
- 10) Temel Eğitimde Din Eğitimi (s. 238-54), Milli Eğitim ve Din Eğitimi Semineri 9-10 Mayıs, Ankara 1981.
- 11) Tercan ve Çevresindeki Adak Yerleri ve İlgili İnançlar (s. 315-27), II. Milletlerarası Türk Folklor Kongresi Bildirileri, Ankara 1982.

- 12) Erzincan ve Çevresindeki Halk İnanışlarına Toplu Bakış (s. 241-55), III. Milletlerarası Türk Folklor Kongresi Bildirileri, Ankara 1987.
- 13) Namık Kemal'in Ernest Renan'a Cevabı ve İslam'a Bakışı (s. 39-57), 1. Namık Kemal Sempozyumu, T.C. Tekirdağ Valiliği Yayınları, İstanbul 1989.
- 14) Quelques Reflections Au Sujet du Dialogue Interreligieux (s. 141-53), Religions Cultures and Tolerance Past and Present: 1-2 November, Ankara Ü. Rektörlüğü Yayınları, 1990.
- 15) XVII. Yüzyılda Osmanlı Toplumunda Sabatay Tzevi -Sevi- Hareketi (s. 36-50), Milli Eğitim ve Kültür Dergisi, S. 20, Ankara 1983.
- 16) Dinler Tarihi Dersinin Okutulmasında Karşılaşılan Zorluklar ve Bunların Giderilmesinde Takip Edilecek Esaslar (s. 40-47), Din Öğretimi Dergisi, S. 18, Mart 1989.
- 17) Kur'an'da Din ve Din Anlayışı (s. 3-13), [Sempozyum: Dinler Tarihi Açısından Din ve Din Anlayışı, 20-21 Kasım, Konya 1998], Dinler Tarihi Araştırmaları II, Dinler Tarihi Derneği Yayınları, Ankara 2000.
- 18) Türkler Arasında Kadın Anlayışına Genel Bir Bakış, Çare Dergisi Mart 1998.

-Tercüme:

- 1) Hıristiyanlığın Kısa Tarihi (s. 437-55), Albert Houtin, AÜİF Dergisi, C. XXV, 1981.
- 2) Şehristani el-Milel ve'n-Nihal Mukaddimleri (s. 1-33), Ortak Çalışma, AÜİF Dergisi, C. XXX, 1988.
- 3) Gizli Yahudi Cemaati Türkiye Dönemleri (s. 217-44), G. G. Scholem, AÜİF Dergisi, C. XXX, 1988.
- 4) Kilisede Misyoner Düşüncesi (s. 101-4), J. Danileo, AÜİF Dergisi, C. XXXVII, 1997.

-Kitap:

- 1) **Dinler Tarihi** (XI+472 s.), Günay Tümer ile Ortak Çalışma, 3. Basım, Ocak Yayınları, Ankara 1997.
- 2) **Dinler Tarihi** (III+226 s.), M. Erdem, M. Koştaş ile Ortak Çalışma, Anadolu Ü. A.Ö. Fakültesi, Eskişehir 1995.
- 3) **Dönmeler Tarihi** (1-496 s.), 2. Baskı, Rehber Yayıncılık, Ankara 1992.
- 4) **İslam ve Günümüz Meseleleri** (IX+323 s.), Yeni Düşünce Yayınları, Ankara 1991.
- 5) **Renan Müdafaaanamesi**, İstanbul 1988.
- 6) **Milli Bütünlüğümüzün Kaynakları: Asya'dan Anadolu'ya Taşınanlar** (6+55 s.), Harun Güngör ile Ortak Çalışma, AKM Başkanlığı Yayınları, Ankara 1997.
- 7) **Ermeni Kilisesi ve Türkler** (VIII+312 s.), Ocak Yayınları, Ankara 1997.
- 8) **İslam ve Türk Milliyetçiliği**, Parti Okulu Ders Notları.
- 9) **Dinler Tarihi** (İmam Hatip Liseleri için Ders Kitabı), Günay Tümer ile Ortak çalışma, İstanbul 1991.

-Konferans/Panel:

- 1) Türklerin Dini Hoşgörüsüne Karşılık Rum Ortodoks Kilisesi ve Kıbrıs Baş Piskoposluğunun Olumsuz Tavırları", Rum Ortodoks Kilisesi ve Türkler Paneli 2-5 Mayıs, Kıbrıs 1997.
- 2) Din, Kitap ve İnsan, Leverkusen-Almanya 1996.

-DİA Maddesi:

Ahid, 1/532-3	Beytullahm, 6/86-8
Ahid Sandığı, 1/535	Bünyamin, 6/490-1
Albastı (Alkarısı) , 2/469	Calut, 7/38
Al-i Yakup, 2/309-10	Dönme, 9/518-20
Arz-ı Mev'ud, 3/442-4	İbadet (İslam Öncesi), 19/235-40

* Prof. Dr. Mustafa ERDEM

-Doktora: Yahudilik Hıristiyanlık ve İslâm'da Adem. [Yayınlandı]

-Makale:

- 1) Cahız ve "el-Muhtar fi'r-Redd ala'n-Nasara" İsimli Risalesi (s. 454-73), AÜİF Dergisi, S. XXXI, Ankara 1989.
- 2) Hıristiyanlıktaki Vaftiz Anlayışı Üzerine Bir Araştırma (s. 133-54), AÜİF Dergisi, S. XXXIV, Ankara 1993.
- 3) İlahi Dinlerin Kutsal Kitaplarında Helal ve Haram Anlayışı Üzerine Bir Araştırma (s. 151-73), AÜİF Dergisi, S. XXXVII, Ankara 1997.
- 4) Kıpti Kilisesi Üzerine Bir Araştırma (s. 143-78), AÜİF Dergisi, S. XXXVI, Ankara 1997.
- 5) Misyonerlik ve Kırgızistan'da Misyoner Faaliyetleri (s. 5-42), Dini Araştırmalar Dergisi, C. 1, S. 3, Ankara 1999.
- 6) Türk Dünyasının Dini Problemleri (s. 157-62), Türk Yurdu Özel Sayısı, C. 17, S. 116-117, 1997.
- 7) Kırgızistan'da Nevruz Kutlamaları (s. 169-76), Dini Araştırmalar Dergisi, C. 2, S. 4, Ankara 1999.
- 8) Geleneksel Türk Dini ve İslam (s. 79-91), Dini Araştırmalar Dergisi, C.1, S. 2, Ankara 1998.
- 9) Hikmet Tanyu'nun Ardından (s. 5-7), Türk Yurdu Dergisi, C. 12, S. 55, Ankara 1992.
- 10) Dinler ve Aile (s. 341-52), Türk Aile Ansiklopedisi, T.C. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Yayınları, Ankara 1991.
- 11) Dinlerarası Diyalog Üzerine Bazı Düşünceler (s. 19-30), Türk Yurdu, C. 20, S. 155, Temmuz 2000.
- 12) Kırgızistan'da Dini Hayat (s. 74-76), Türk Yurdu, C. 21, S. 171, Kasım 2001.

-Tebliğ:

- 1) Türkiye'de Dinler Tarihi Üzerine Yapılan Tezler Üzerine Düşünceler (s. 83-95), Türkiye I. Dinler Tarihi Araştırmaları Sempozyumu 24-25 Eylül 1992, Samsun 1992.
- 2) İslam ve Milli Bütünlük (s. 231-8), Tartışılan Değerler Açısından Türkiye Sempozyumu 17-18 Haziran 1995, Ankara 1996.
- 3) Türkistan'ın Dini Problemleri (59-71), Türk Dünyasının Dini Meseleleri Uluslar arası Sempozyumu 28-30 Nisan 1997, T.D.V. Yayınları, Ankara 1998.
- 4) Dinler Tarihi Üzerine (s. 21-26), Problemi Gumanizatsii Obşestva, C. 6/1, Oş 1997.
- 5) Kızılcahamam ve Çamlıdere'de Halk İnançları ve Dini Hayat (s. 103-13), ESYAV, Ankara 1997.

- 6) Fergana Oronunda Cana Oş Anmagında İslâm Dinin Cayılısu (Fergana Vadisinde ve Oş Bölgesinde İslâmın Yayılışı): 28-30 Ekim, Oş-Kırgızistan 1998.
- 7) Monofizit Kiliselerinde Din Anlayışı –Kıpti Kilisesi Örneği (s. 89-96), [Sempozyum: Dinler Tarihi Açısından Din ve Din Anlayışı, 20-21 Kasım, Konya 1998], Dinler Tarihi Araştırmaları II, Dinler Tarihi Derneği Yayınları, Ankara 2000.
- 8) Orta Asya'daki Soydaşlarımıza Götürülecek Hizmetlerde Uygulanacak Usul ve Esaslar, II. Din Şurası: 23-27 Kasım, Ankara 1998.
- 9) Kur'an'da ilk İnsan (s. 211-225), 4. Kur'an Sempozyumu: 16-18 Ocak, Ankara 1998

-Tercüme:

- 1) El-Milel ve'n-Nihal –Makaleler (s. 1-33), M. Abdülkerim eş-Şehristani, AÜF Dergisi, S. XXX, Ankara 1988.

-Kitap:

- 1) **Hız. Adem** (XIII+194 s.), 2. Baskı, T.D.V. Yayınları, Ankara 1999.
- 2) **Dinler Tarihi**, Ortak Çalışma, Anadolu Üni. (A.Ö.F.) Yayınları, Eskişehir 1998.
- 3) **Kırgız Türkleri** (XI+291 s.), ASAM Yayınları, Ankara 2000.

-Röportaj:

- 1) Diyanet Avrasya Dergisi (s. 5-16), S. 2, Ocak-Mart 2000.

* **Doç. Dr. Baki ADAM**

-Y.Lisans: Dinlerde Hac İbadeti Üzerine Bir Araştırma, Ankara 1989.

-Doktora: Yahudi Kaynaklarına Göre Tevrat ve Yahudi Hayatındaki Yeri.

-Makale:

- 1) Prof. Dr. Hikmet Tanyu'dan Günümüze Dinler Tarihi Çalışmaları (s. 509-19), AÜF Dergisi, S. XXXVI, 1997.
- 2) Tevrat'ın Tahrifi Meselesine Müslüman ve Yahudi Cephesinden Bir Bakış (s. 359-404), AÜF Dergisi, S. XXXVI, 1997.
- 3) Yahudiliğin Hıristiyanlığa ve İslama Bakışı (s. 333-58), AÜF Dergisi, S. XXXVII, 1997; ayrıca, Dinler Tarihi Araştırmaları I: Sempozyum 08-09 Kasım 1996, Dinler Tarihi Derneği Yayınları, Ankara 1998, s. 147-76.
- 4) Yahudilerde Din ve Gelenek Üzerine (s. 44-51), İslami Araştırmalar Dergisi, C. 6, S. 1, Ankara 1992.
- 5) Kur'an'ın Anlaşılmasında Tevrat'ın Rolü (s. 167-176), İslami Araştırmalar Dergisi, C. 9, S. 1-4, Ankara 1996.
- 6) Katolik Kilisesinin Kurtuluş Öğretisi Açısından Diğer Dinlere Bakışı (s. 195-224), AÜF Dergisi, S. XLI, 2000.
- 7) Din Fenomenolojisi'nin Gelişmesinde Hollandalı Din Bilimcilerinin Rolü (12 s.) [Yayınlanmadı]
- 8) Musevilikte İnanç, İbadet, Dini Yaşam ve Museviliğin İslâm'la Ortak Yönleri (s. 43-49), Musevilerle 500 Yıl, Turizm Bakanlığı, Ankara 1992.
- 9) Hıristiyan Siyonizmi (s. 6-8), Bizim Dergah, S. 49, Mayıs 1992.
- 10) Hıristiyan Siyonizmi ve Müslümanların Tavrı (s. 41-43), Bizim Dergah, S. 51, Temmuz 1992.
- 11) Dinlerde Hac İbadeti (s. 12-13), Diyanet Aylık Dergi, S. 29, Mayıs 1993.

- 12) Kur'ân'ın Anlaşılmasında Kur'ân Öncesi Vahyin Rolü (S. 185-192).
 13) Dinler Arası Diyalog (s. 193-205), Din Öğretiminde Yeni Yaklaşımlar, M.E.B. Basımevi, İstanbul 2000.

-Tebliğ:

- 1) Prof. Dr. Hikmet Tanyu'dan Günümüze Dinler Tarihi Çalışmaları (s. 63-72), Dinler Tarihi Araştırmaları I: Sempozyum 08-09 Kasım 1996, Dinler Tarihi Derneği Yayınları, Ankara 1998.
- 2) Yahudiliğin Hıristiyanlığa ve İslam'a Bakışı (s. 147-76), Dinler Tarihi Araştırmaları I, Sempozyum: 08-09 Kasım 1996, Dinler Tarihi Derneği Yayınları, Ankara 1998.
- 3) Yahudilikte Din Kavramı ve Din Anlayışı (s. 129-34), [Sempozyum: Dinler Tarihi Açısından Din ve Din Anlayışı, 20-21 Kasım, Konya 1998], Dinler Tarihi Araştırmaları II, Dinler Tarihi Derneği Yayınları, Ankara 2000.

-Kitap:

- 1) **Dinler Tarihi** (III+215 s.), İÖP, A.Ü. Açık Öğretim Fak. Yay., Eskişehir 2000.
- 2) **Yahudi Kaynaklarına Göre Tevrat** (VII+176 s.), Seba Yayınları, Ankara 1997.
- 3) **Katolik Kilisesi'nin Kurtuluş Öğretisi Açısından Diğer Dinlere Bakışı** (III+99 s.), Basılmakta Olan Çalışma, Ankara 1997.

-DİA Maddesi:

Hıristiyanlık [vii. ~ ve Diğer Dinler],17/358-64.

Kabala

* Doç. Dr. Ahmet Hikmet EROĞLU

-Doktora: Belgeler Işığında Osmanlı Devletindeki Yahudilerin Dini ve Sosyal Durumu, XVI. -XIX. Yüzyıllar. [Yayımlandı]

-Doçentlik: Okümenizm, Hıristiyanların Birlik Arayışı (V+130 s.), 2000.

-Makale:

- 1) Ekmek-Şarap Ayini (Evharistiya) Konusunda Katolikler ve Protestanlar Arasındaki Anlayış Farkları (s. 439-53), AÜİF Dergisi, S. XXXIX, 1999.
- 2) Doğu Batı Kiliselerinin Ayrılış Sebepleri (s. 387-413), Dini Araştırmalar Dergisi, C. 2, S. 5, 1999.
- 3) Osmanlı Devletinde Dini Cemaatlerin Ortak Hayatı ve Museviler (37-42), Musevilerle 500 Yıl, T.C. Kültür Bakanlığı, Ankara 1992.
- 4) Hıristiyanlıktan Bölünme Sürecine Genel Bir Bakış -Hıristiyanlığın Bölünme Sürecine Genel Bir Bakış- (s. 51-65), Oş Devlet Üniversitesi İlahiyat Fak. Dergisi, S. 1, Oş 2000.
- 5) İslamın Dünyölük Casooğ Bolgon Köz Karaşı -İslamın Dünya Hayatına Bakışı- (s. 159-62), Oş Devlet Üniversitesi İlahiyat Fak. Dergisi, S. 1, Oş 2000.
- 6) Hıristiyanların Bölünme Sürecine Genel Bir Bakış (s. 309-25), Ankara Üniv. İlh. Fak. Dergisi, S. XLI, 2000.

- 7) Kırgızistan’da Bağımsızlık Sonrası Milli İdeoloji Arayışı Çerçevesinde ‘Tenircilik’ –Tengri- (s. 99-111), Kök Araştırmalar Dergisi, II/2, Güz 2000.

-Tebliğ:

- 1) Ökümenik Hareketin Ortaya Çıkışı (s. 223-36), Dinler Tarihi Araştırmaları I Sempozyum: 08-09 Kasım 1996, Dinler Tarihi Derneği Yayınları, Ankara 1998.
- 2) Kur’anı Kerim’in Diğer Din ve İnançlara Bakışı (s. 18-24), Kırgızistan Uluslar arası Üniversitesi Oş Şubesi Yayını, 11-12 Mayıs, Oş 1999.
- 3) Dinderdin Düynogo Bolgon Köz Karaşı –Dinlerin Dünyaya Bakışı- (s. 232-8), 20-21 Mayıs, Oşskiy Vışiy Kolledj, Oş 1999.
- 4) XX. Kılımda Dinder Aralık Baylanıştar Tuurasında Batıştağı İş-Arakterter Cana Döynölük Tınçtıkkı Koşgon Salımdarı –XX. Yüzyılda Dinlerarası İlişkiler Konusunda Batıdaki Çalışmalar ve Dünya Barışına Katkıları (s. 22-8), İslam Cana Tınçtıkkı 24-25 Nisan, Oş Devlet Üniversitesi Yayını, Oş 2000.

-Kitap:

- 1) **Osmanlı Devletinde Yahudiler –XIX. Yüzyıl Sonuna Kadar (IX+251 s.)**, Seba Yay., Ankara 1997.

* **Yard. Doç. Dr. Mehmet KATAR**

-Doktora: İlahi Dinlerde Tövbe Anlayışı Üzerine Bir Araştırma.

-Doçentlik: Hıristiyanlıkta Paskalya Kutlamaları (97 s.), 2001.

-Makale:

- 1) Dinlerde Keffaret Anlayışı (s. 44-58), Dini Araştırmalar Dergisi, C. 1, S. 1, Ankara 1998.
- 2) Dinlerde Günlük İbadet Uygulamaları (s. 59-75), Dini Araştırmalar Dergisi, C. 1, S. 1, Ankara 1998.
- 3) Hıristiyanlıkta İsa’nın Doğumu İle ilgili Kutlamaların Ortaya Çıkışı (s. 115-131), İslâmiyât Dergisi, C. III, S. 4, 2000.
- 4) Hıristiyanlıkta Kilise Takviminin (Kilise İçindeki Anma ve Kutlama Devrelerinin) Oluşması (s. 23-46), Dini Araştırmalar, C. 3, S. 8, Eylül-Aralık 2000.
- 5) Hıristiyan Bayramları, Dini Araştırmalar, (s. 1-19), C. 3, S. 9, Ocak-Nisan 2001

-Tercüme:

- 1) Din Fenomenolojisi (s. 437-65), Douglas Allen, AÜİF Dergisi, S. XXXV, 1996.

-Kitap:

- 1) **Yahudilik, Hıristiyanlık ve İslâm’da Tövbe (IV+188 s.)**, Töre Yay., Ankara 1997.
- 2) **Dinler Tarihi (III+215 s.)**, Baki Adam ile Ortak Çalışma, 3. Baskı, Eskişehir 2001.

-DİA Maddesi:

Kefaret,

* Ar. Gör. Dr. Ali İsra GÜNGÖR

-Y.Lisans: II.Vatikan Konsili ve Diyalog. [Yayınlandı]

-Doktora: Cizvitler ve Katolik Kilisesindeki Yeri (VI+196 s.), Ankara 2001.

-Makale:

- 1) II. Vatikan Konsili'nden Sonra Hıristiyan Müslüman İlişkileri (s. 205-12), Türk Yurdu, C. 17, S. 116-117, 1997.
- 2) Dinlerarası Diyalog ve Türkiye (s. 31-37), Türk Yurdu Dergisi, C. 20, S. 155, 2000.

-Tebliğ:

- 1) Katolik Kilisesinin Çağdaş Misyon Anlayışında Diyalog Kavramı (s. 177-91), Dinler Tarihi Araştırmaları I: Sempozyum 08-09 Kasım 1996, Dinler Tarihi Derneği Yayınları, Ankara 1998.

-Tercüme:

- 1) İnkültürasyon (s. 93-105), A. Roest Crollius, Dini Araştırmalar Dergisi, C. 1, S. 1, Ankara 1998.

-Kitap:

- 1) **Vatikan, Misyon ve Diyalog** (IV+234 s.), Töre Yayınları, Ankara 1997.

* Ar. Gör. Durmuş ARIK

-Y.Lisans: Azerbeycan Türklerinin Dini Tarihi ve Halk İnanışları (III+153 s.), Ankara Ü. Sos. Bil. Ens. 1995

-Doktora: Çuvaşların Dini İnanışları Üzerine Bir Araştırma

-Tebliğ:

- 1) Çuvaşlarda Din Anlayışı (s. 221-64), [Sempozyum: Dinler Tarihi Açısından Din ve Din Anlayışı, 20-21 Kasım, Konya 1998], Dinler Tarihi Araştırmaları II, Dinler Tarihi Derneği Yayınları, Ankara 2000.
- 2) Kızılcahamam ve Çamlıdere'de Gelenek ve Görenekler (s. 114-125), Tarihte ve Günümüzde Kızılcahamam -Çamlıdere Yöresi Sempozyumu 21-22 Ekim 1995, Ankara 1997.
- 3) Gerede'de Halk İnanışları ve Ziyaret Yerleri (s. 221-236), Geçmişten Günümüze Gerede Sempozyumu 20-21 Kasım 1999, Gerede Belediyesi Yayınları 2000.

-Tercüme:

- 1) Çuvaşların Dini (453-6), Andras Rona Tas, AÜİF Dergisi, S. XXXVIII, 1998.

Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fak. (ERZURUM)* Doç. Dr. Ali Rafet ÖZKAN

-Y. Lisans: Eski Arap Putperestliğinin Doğuşu Gelişmesi ve Ortaya Çıkış Sebepleri, Erzurum 1991.

-Doktora: Yedinci Gün Adventizmi (VIII+168 s.), Ankara 1995.

-Makale:

- 1) Wilhelm Schmidt (1868-1954) Üzerine Biyografik Bir Deneme (s. 106-16), Dini Araştırmalar Dergisi, C.1, S.1, Ankara 1998.
- 2) Çingene Hayat Tarzı ve İnancı (s. 80-86), Akademik Araştırmalar Dergisi, Yıl 1, S. 4, Erzurum 1997.
- 3) Dinler Tarihi Literatürü (s. 360-409), Atatürk ÜİF Dergisi, S. 13, Erzurum 1998.
- 4) P. Wilhelm Schmidt (1868-1954) Üzerine Biyografik Bir Deneme (s. 106-116), Dini Araştırmalar, Yıl 1, S. 1, Ankara 1998.
- 5) Geleneksel Türk Dini ve Nevruz, Atatürk Ü. Sosyal Bil. Ens. Dergisi Nevruz Özel Sayısı, Erzurum 1998.
- 6) Osmanlının Düşüşü ve Hıristiyanların Kıyamet Senaryoları (s. 347-349), Yeni Türkiye, 701. Osmanlı özel sayısı.
- 7) Türkische Muslime in Nordrhein-Westfalen, Zeitschrift für Türkeistudien (s. 154-155), Leverkusen I/96, 1996.

-Tebliğ:

- 1) Teosofi ve Yeni Çağ Hareketi (s. 193-222), Dinler Tarihi Araştırmaları I, [Sempozyum: 08-09 Kasım 1996], Dinler Tarihi Derneği Yayınları, Ankara 1998.
- 2) Çingenelerde Din Anlayışı (s. 201-220), [Dinler Tarihi Açısından Din ve Din Anlayışı Sempozyumu: 20-21 Kasım, Konya 1998], Dinler Tarihi Araştırmaları II, Dinler Tarihi Derneği Yayınları, Ankara 2000.

-Tercüme:

- 1) İncil (s. 343-6), Gerhard Blail, Atatürk ÜİF Dergisi, S. 10, Erzurum 1991.

-Kitap:

- 1) **Fundamentalist Hıristiyanlık Yedinci Gün Adventizmi** (1-221 s.), Seba Yayınları, Ankara 1998.
- 2) **Türkiye Çingeneleri Üzerine Bir Araştırma**, Kültür Bakanlığı Yay., Ank. 2000.

*Prof. Dr. Mehmet CELİK (Celal Bayar Ü. 'nde çalışmaktadır)

-Doktora: Antakya Süryani Kadim Kilisesi Tarihi Doğuşu ve Gelişmesi, Erzurum 1985.

-Makale:

- 1) Sır Dinleri (213-25), Atatürk ÜİF Dergisi, S. 8, Erzurum 1988.
- 2) Synoptik İncillerin Kaynakları ve Tahlili Mukayeseleri (267-74), Atatürk ÜİF Dergisi, S. 8, Erzurum 1988.
- 3) Sosyal, Kültürel ve Dini Açından Helenistik Roma Dünyasında Sırlı Tarikatların Halk Hayatındaki Rolü ve Önemi, F.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi, C. VI, S. 2, 1993.

-Kitap:

- 1) **Süryani Kilisesi Tarihi** (XV+295 s.), Yaylacık Matbaası, İst. 1987.
- 2) **Süryani Tarihi I**, Ayraç Yayınları, Ankara 1996.
- 3) **Türkiye'nin Fener Patrikhanesi Meselesi** (IX+106 s.), Akademi Kitabevi, İzmir 1998.
- 4) **Siyasal Sistem Açısından Bizans İmparatorluğunda Din-Devlet İlişkileri** (X. yüzyıla kadar), 2. Baskı, Elazığ 1995.

5) **Süryani Kaynaklarına Göre İmparator Marcian'ın İskenderiye Kütüphanesini Yaktırması**, 2. Baskı, Elazığ 1995.

* Ar. Gör. Kemal POLAT

- Y.Lisans: Hıristiyanlıkta ve İslam'da Kurtuluş (III+172 s.), Ankara 1998.
-Doktora: Kırgızistan Halk İnançları

Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fak. (SİVAS)

* Doç. Dr. Ahmet GÖKBEL

- Y.Lisans: Yahyalı Çevresindeki Varsakların Dini Folklorunda Gelenek ve Değişmeler, Kayseri 1990. [Yayınlanmıştır]
-Doktora: Anadolu'da Varsak Türkmenleri ve Bunların Dini Folklorundaki Gelenek ve Değişmeler (VII+197 + 14 s.), Kayseri 1994.

-Makale:

- 1) Anadolu'da Yaşayan Halk İnanışlarından Çaput Bağlama ve Nazar (s. 173-86), Cumhuriyet ÜİF Dergisi, S. 1, Sivas 1996.
- 2) Kangal Yöresinde Ziyaret Yerleri İle İlgili İnanç ve Uygulamalar (s. 163-89), Cumhuriyet ÜİF Dergisi, S. 3, Sivas 1999.
- 3) Millî Birlik-Berberlik ve Ülke Kalkınmasında Dinin Önemi (s. 43-51), Diyanet Aylık Dergi, S. 81, Eylül 1997.
- 4) Karacaoğlan ve Varsak Türkmenleri (s. 11-7), İçel Kültürü, S. X/46, Temmuz 1996.

-Tebliğ:

- 1) Türk Halk İnançlarında Din ve Din Anlayışı, Dinler Tarihi Açısından Din ve Din Anlayışı Sempozyumu, Konya 1998.
- 2) Varsak Türkmenlerinde Yer-Su İnancının İzleri (s. 257-71), Dinler Tarihi Araştırmaları I, Ankara 1998.
- 3) Kayseri ve Yöresinde Varsak Türkmenleri, III. Kayseri ve Yöresi Tarih Sempozyumu, Kayseri 2000.
- 4) Türk Halk İnançlarında Din ve Din Anlayışı –Kurban Kültü Örneği (s. 179-97), [Sempozyum: Dinler Tarihi Açısından Din ve Din Anlayışı, 20-21 Kasım, Konya 1998], Dinler Tarihi Araştırmaları II, Dinler Tarihi Derneği Yayınları, Ankara 2000.

-Tercüme:

- 1) Varsak Türkmen Aşiretleri ve Varsağları (s. 24-27), İçel Kültürü, IX/37, 1995.
- 2) **Hurafeler ve İslam Gerçeği** (1-368 s.), Hurâfattan Hakîkate: M. Şemseddin, Sadeleştirme-tahkik-İlave, Marifet Yayınları, İstanbul 1997.

-Kitap:

- 1) **Anadolu Varsaklarında İnanç ve Adetler** (VI+194 s.), AKM Başkanlığı Yayınları, Ankara 1998.
- 2) **Kıpçak Türkleri** (VII+297 s.), Ötüken Yayınları, İstanbul 2001.
- 3) **İnanç ve Adetleriyle Yahyalı'da Varsak Türkmenleri** (XI+187 s.), Yahyalı Kaymakamlığı Yayınları 1997.

* Ar. Gör. Ali Osman KURT

-Y. Lisans: Yahudilik'te Hıristiyanlık'ta ve İslâm'da İrtidat (X+230 s.), Sivas 2000.

-Doktora: Yahudilik'te Öteki /veya Yahudiliğin Oluşumunda Ezra'nın Rolü

* Ar. Gör. Dursun Ali AYKIT

-Y. Lisans: I. Ve VIII. Yüzyıllar Arasında Misyonerlik

Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fak. (ADANA)

* Yard. Doç. Dr. Kadir ALBAYRAK

-Y. Lisans: Eski Türk Dini Tarihi Açısından Ziya Gökalp'in Eserlerinin Tetkiki, Kayseri 1991.

-Doktora: Keldani Kilisesi (VIII+187 s.), Kayseri 1995. [Yayınlandı]

-Makale:

1) Kölelik Tarihi Gelişimi ve İlahi Dinlere Göre Kölelik (s. 17-30), Yeni Harran Çevresi Dergisi, Yıl 2, S. 7-8, Şanlıurfa 1994.

-Tercüme:

1) Keldaniler (s. 31-8), [New Catholic Encyclopedia C. III, s. 427-32'den Kısmen Tercüme Edilmiş], Yeni Harran Çevresi Dergisi, Yıl 1, S.4, Şanlıurfa 1993.

2) Têvrât ve Talmud'a Göre Allah Anlayışı (s. 84-96), Yeni Harran Çevresi Dergisi, Yıl 2, S. 5-6, Şanlıurfa 1994.

-Kitap:

1) **Keldaniler ve Nesturiler** (1-238 s.), Vadi Yayınları, Ankara 1997.

* Ar. Gör. Münir YILDIRIM

-Y. Lisans: Hikmet Tanyu ve Türk Dini Tarihi Araştırmaları Üzerine Bir İnceleme (III+100 s.), Ankara 1996.

-Doktora: Günümüz Yunan Ortodoks Kilisesi Üzerine Bir Araştırma

Dicle Üniversitesi İlahiyat Fak. (DİYARBAKIR)

* Yard. Doç. Dr. Hadi TEZOKUR

-Doktora: Yahudilikte İbadet ve İnanç Esasları, Konya 1992.

* Ar. Gör. Canan SEYFELİ

-Y. Lisans: İstanbul Ortodoks Ermeni (Gregoryen) Patrikliği

Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fak. (İZMİR)

* Doç. Dr. Ali İhsan YİTİK

-Doktora: Hint Kökenli Dinlerde Karma-Tenasüh İnanıcı, İzmir 1992.

-Makale:

1) İslam Dini ve Yeniden Doğuş İnanıcı (s. 216-23), Türk Yurdu Dergisi, C. 17, S. 116-117, Ankara 1997.

- 2) Hare Krişna Hareketi, Dokuz Eylül ÜİF Dergisi, S. XIII, İzmir 2000.
- 3) Bhagavat Gita'da Tanrı Anlayışı (Dinler Tarihi Yazıları Kitabı içinde)

-Tebliğ:

- 1) Yeni dünya Düzenine Dini Açından Bakış (s. 33-42), Tartışılan Değerler Açısından Türkiye Sempozyumu: 17-18 Haziran 1995, TDV Yayınları, Ankara 1996.
- 2) Hint Kökenli Dinlerde Karma İnancı ve Tenasüh İnancıyla İlişkisi (s. 127-38), Türkiye I. Dinler Tarihi Araştırmaları Sempozyumu, Samsun 1992.
- 3) Hinduizm'in Diğer Dinlere Bakışı (s. 129-45), Dinler Tarihi Araştırmaları I, Sempozyum: 08-09 Kasım 1996, Dinler Tarihi Derneği Yayınları, Ankara 1998.
- 4) Swami Vivekananda's İdea of Religious Diversity and Harmony, Parliament of Religions 1993, Calcutta-İndia.
- 5) Hinduizm'de Din ve Din Anlayışı: Dharma Kavramı (s. 309-18), [Sempozyum: Dinler Tarihi Açısından Din ve Din Anlayışı, 20-21 Kasım, Konya 1998], Dinler Tarihi Araştırmaları II, Dinler Tarihi Derneği Yayınları, Ankara 2000.
- 6) Hz. İbrahim'in İnanç Konusundaki Rasyonel Çabaları (1-14 s.), Uluslar arası Hz. İbrahim Sempozyumu: 13-16 Nisan 2000, Urfa-İstanbul.

-Tercüme:

- 1) Din ve İnsan Tecrübesi (s. 423-), Ninian Smart, Dokuz Eylül ÜİF Dergisi, S. VII, İzmir 1992.
- 2) Oruç Üzerine Tartışmalar (V+1-150 s.), İzmirli İsmail Hakkı, Prof. A. Şener ile sadeleştirme ve edisyon kritik çalışması, (TDV tarafından basılacak).
- 3) **Dini Mezhepler** (V+249 s.), Bryan Wilson, Bülent Ünal ile, Anadolu Matbaası, İzmir 2000.

-Kitap:

- 1) **Hint Kökenli Dinlerde Karma İnancının Tenasüh İnancıyla İlişkisi** (1-217 s.), Ruh ve Madde Yayınları, İstanbul 1996.
- 2) **Dinler Tarihi Yazıları** (1-181 s.), Çeviri ve Derleme 12 Makale, Anadolu Matbaası, İzmir 2000.

***Dr. O. Seyfi YÜCETÜRK**

- Öğretim Üyeliği Tezi: Hıristiyanlığın Esasları İslamiyet İle Mukayesesi ve Hıristiyanlığa Karşı Yazılan Türkçe Reddiyeler, İzmir 1969.
- Doktora: İslam İnanç Esasları Açısından Hıristiyanlık İnançları Üzerinde Bir Araştırma, İzmir 1984.

-Makale:

- 1) Katolik Ortodoks ve Protestan Mezhepleri Arasındaki Farklar (411-22), Dokuz Eylül ÜİF Dergisi, S. 1, İzmir 1983.
- 2) Tarihte Takvimler ve Yılbaşılar, Akademi Mecmuası, Yıl: 10, S. 4, Ekim 1981.
- 3) Hıristiyanlık İnançlarının Doğuşu, Dokuz Eylül ÜİF Dergisi, S. 4, İzmir 1987.
- 4) Müslüman Türklerde Çocuk İftarı, Türk Edebiyatı Dergisi, S. 174, İstanbul 1988.

- 5) Ramazan Ayı ve Dinlerde Oruç, Diyanet Dergisi, C. 24, S. 2, Ankara 1988.
- 6) Misyonerlik, Fidan Dergisi, S. 5, İzmir 1992.
- 7) Ön Asya'ya Yönelik Misyoner Faaliyetleri, Dokuz Eylül ÜİF Dergisi, S. 8, 1994.

-DİA Maddesi:

- Ayasuluk -Efes, 4/227
- Belkıs, 5/420-1
- Bülbüldağı, 6/487

* Ar. Gör. Dr. Hakkı Şah YASDIMAN

-Doktora: Yahudi Kutsal Metinleri Işığında Kadının Evlilikteki Yeri (X+249 + VI s.), İzmir 2000.

-Tercüme:

- 1) Karşılaştırmalı Tarihi Metot (s. 553-61), Ninian Smart, Dokuz Eylül Üniv. İlh. Fak. Dergisi, S. VIII, İzmir 1994.

Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fak. (KAYSERİ)

* Prof. Dr. Harun GÜNGÖR

-Doktora: Gagauzların Dini İnanışları Üzerine Bir Araştırma, Ankara 1982.

-Makale:

- 1) Maniheizm (s. 145-66), Erciyes ÜİF Dergisi, S. 5, Kayseri 1988.
- 2) Orta Asya'da Mani Dininin Yayılması ve Türk Kültürüne Etkisi (s. 199-213), Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi, S. 62, Ekim-1989.
- 3) Dinler Tarihçi Olarak Prof. H. Tanyu ve Türk Dini Tarihi Çalışmalarına Katkısı (s. 521-9), AÜİF Dergisi, S. XXXVI, 1997; ayrıca, Dinler Tarihi Araştırmaları I, Sempozyum: 08-09 Kasım 1996, Dinler Tarihi Derneği Yayınları, Ankara 1998, s. 53-61.
- 4) Yunan-Bulgar Kilise Mücadeleleri ve Gagauzlar (s. 730-), Türk Kültürü Dergisi, S. 344, 1991.
- 5) Gagauz İnanış ve Adetleri İle İlgili Bazı Notlar, Türk Dünyası Tarih Dergisi, Mart 1994.
- 6) Türklerde Kutsal Mekan Anlayışı, Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi,
- 7) Gagauzlarda Kurban Kültü, Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi,
- 8) Gagauzların Hıristiyanlığı Kabulü ve İnanışlarındaki İslami Unsurlar Meselesi (s. 248-54), Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi, S. 27, Aralık-1983.
- 9) Süryani Kaynaklarına Göre Türklerin Menşei Dini İnanış ve Adetleri (s. 77-87), Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi, S. 40, Şubat-1986.
- 10) Hikmet Tanyu ve Türk Dini Tarihçesi, Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi.
- 11) Bahaeddin Ögel'in Türk Dini Tarihine Katkıları (s. 255-60), Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi, S. 65, Nisan-1990.
- 12) Kayseri'de Yaşayan Uygur Kazak Türklerinin Bazı İnanışları, Milli Folklor Dergisi.
- 13) Karamanlıca (Grek Alfabesi İle Türkçe) Bir Kitabe (s. 95-101), Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi, S. 33, Aralık-1984.

- 14) Seyyid Lokman ve Oğuznamesi (s. 91-103), Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi, S. 44, Ekim-1986.
- 15) "Acari" Kelimesi Üzerine (s. 187-9), Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi, S. 57, Aralık-1988.
- 16) La Religion des Turcs et des Mongols, Bilge, Yeni Gün, S. 4, 1995.

-Tebliğ:

- 1) Çuvaşların Dini Durumu (s. 249-55), Dinler Tarihi Araştırmaları I, Sempozyum: 08-09 Kasım 1996, Dinler Tarihi Derneği Yayınları, Ankara 1998.
- 2) Abdülkadir İnan'ın Din Tarihçiliği (s. 257-62), 23-26 Mayıs 1996: Türk Dünyası Aydınları Sempozyumu Bildirileri, Kayseri 1996.
- 3) Geleneksel Türk Dininde Din Anlayışı (s. 155-78), [Sempozyum: Dinler Tarihi Açısından Din ve Din Anlayışı, 20-21 Kasım, Konya 1998], Dinler Tarihi Araştırmaları II, Dinler Tarihi Derneği Yayınları, Ankara 2000.
- 4) Eski Sovyetler Birliğinde Gayri Müslim Türkler, Türk Dünyasının Dini Meseleleri, TDV Yayınları, Ankara 1998.

-Tercüme:

- 1) Şehnamede Türkler (s. 289-300), Tadeusz Kawalski, Erciyes Ün. İlh. Fak. Dergisi, S.1, Kayseri 1983.
- 2) Orta Asya ve Kuzey Kavimlerinde semavi Tanrılar (s. 283-7), M. Eliade, Erciyes ÜİF Dergisi, S.1, Kayseri 1983.
- 3) **Basarabyalı Gagauzların Tarihi** (IX+65 s.), Mihail Ciachir, Yayına hazırlayan: H. Güngör, Tolunay Yayıncılık, Niğde 1998.
- 4) Altay Kavimlerinde Gök Tanrı, Uno Harva, Türk Kültürü Dergisi.
- 5) Orta Asya'da Yaşayan Gagauzların Folklorları Üzerine Bir Araştırma (s. 183-95), R.I. Bigaev-P.A. Danilov, Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi, S. 22, Şubat-1983.
- 6) Bir Süryani Metninde Türkçe Goş Terimi (s. 195-201), R.A. Huseynov, Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi, S. 28, Şubat-1984.
- 7) Moğol ve Kazak Etnografyasından Seçmeler (s. 225-9), B. Rintchen, Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi, S. 39, Aralık-1985.

-Kitap:

- 1) **Dünden Bugüne Gagauzlar** (1-151 s.), Ortak Çalışma, Ötüken, İstanbul 1998.
- 2) **Türk Bodun Bilimi Araştırmaları** (1-381 s.), Kıvılcım Yayınları, Kayseri 1998.
- 3) **Başlangıçtan Günümüze Türklerin Dini Tarihi** (1-406 s.), Ortak Çalışma, Ocak Yayınları, Ankara 1997.
- 4) **Laiklik Din ve Türkiye** (VI+173 s.), Ortak Çalışma, Adım Yay., Ankara 1997.
- 5) **Kayseri ve çevresinde Ziyaret ve Ziyaret Yerleri**, Ortak Çalışma, Kayseri 1996.
- 6) **Gagauz Türkleri Tarih-Dil-Folklor ve Halk Edebiyatı**, Ortak Çalışma, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1991.
- 7) **Milli Bütünlüğümüzün Kaynakları: Asya'dan Anadolu'ya Taşınanlar** (6+55 s.), Abdurrahman Küçük ile Ortak Çalışma, AKM Başkanlığı Yayınları, Ankara 1997.

* Prof. Dr. Şaban KUZGUN

-Doktora: Hazar ve Karay Türkleri –Türklerde Yahudilik ve Doğu Avrupa Yahudilerinin Menşei Meselesi, Ankara 1985.

-Makale:

- 1) Şehristani’nin Hayatı Şahsiyeti Eserleri ve “el-Milel ve’n-Nihal” İsimli Eserinin Dinler Tarihi İle İlgili Önemli Bölümlerinin tercümesi (s. 179-208), Erciyes ÜİF Dergisi, S. 2, Kayseri 1985.
- 2) Misyonerlik ve Hıristiyan Misyonerliğinin Doğuşu (s. 59-82), Erciyes ÜİF Dergisi, S. 1, Kayseri 1983.
- 3) Arap Aleminde Dinler Tarihi Araştırmalarına Birkaç Örnek –Dört adet Dinler Tarihi Kitabının Tenkidi Tanıtımı- (s. 301-11), Erciyes ÜİF Dergisi, S. 1, Kayseri 1983.
- 4) Atalarımız Şamanist değildi., Tarih ve Düşünce Dergisi, S. 5, 2000.
- 5) Türkiye’nin İnanç Coğrafyası (S. 5-12), Fırat Üniv. İlahiyat Fak. Dergisi, S. 5, 2000.
- 6) Hazarlar ve Karaylar, Yeni Türkiye, Türk Dünyası Özel Sayısı, C. 2, Mayıs-Haziran 1997.

-Tebliğ:

- 1) Kur’an’ı Kerim’e Göre Hıristiyanlık ve Hıristiyanlar (s. 61-79), Asrımızda Hıristiyan Müslüman Münasebetleri Toplantısı, İSAV, İstanbul 1993.
- 2) Prof. Dr. Günay Tümer’in Metodu (s. 121-2), Dinler Tarihi Araştırmaları I, Sempozyum: 08-09 Kasım 1996, Dinler Tarihi Derneği Yayınları, Ankara 1998.
- 3) Mukayeseli Dinler Tarihi Araştırmalarında Karşılaşılan Problemler ve Düşünülen Çözümleri (s. 117-25), Türkiye I. Dinler Tarihi Araştırmaları Sempozyumu 24-25 Eylül 1992, Samsun 1992.

-Kitap:

- 1) **İslam Kaynaklarına Göre Hz. İbrahim ve Haniflik** (VIII+215 s.), Se-da Yayınları, Kayseri 1985.
- 2) **Dört İncil –Yazılması Derlenmesi Muhtevası, Farklılıkları ve Çelişkileri** (XLIV+45-368 s.), 2. Baskı, Ertem Matbaası, Ankara 1996.
- 3) **Dinler Tarihi Dersleri I**, Erciyes Ü. Yayınları-44, Kayseri 1993.
- 4) **Hazar ve Karay Türkleri** (XXIV+25-367 s.), 2. Baskı, Alıç Matbaası, Ankara 1993.
- 5) **Kayseri ve çevresinde Ziyaret ve Ziyaret Yerleri**, Ortak Çalışma, Kayseri 1996.

-DİA Maddesi:

Hacer, 14/431-3

Ham, 15/395-6

Hanif, 16/33-39

* Doç. Dr. Mustafa ÜNAL

-Y.Lisans: Süleyman Mabedinin Tahribi ve Yahudiler Üzerindeki Etkisi, Kayseri 1991.

-Doktora: A Comparative Study of Funeral Customs in Turkey and Azerbaijan With Particular Reference to Pre-Islamic Turkic Aspects, Birmingham 1996.

- Doç. Çalışması: Evrensel Dinlerde Kutsal Zamanlar –Takvimler Dini Gün Bayram ve Törenler (IX+204), Kayseri 2000. [Yayınlanmadı]

-Makale:

- 1) Kutadgu Bilig ve Divan-ı Lügat-it-Türk'deki Halk İnanışlarına Fenomenolojik Bir Bakış (s. 215-224), Türk Dünyası Araştırmaları, S. 114, Haziran 1998.
- 2) Ölüm ve Sonrası Hayata Bir Tür Giriş Töreni Olarak 'Telkin' Uygulamasına Fenomenolojik Bir Bakış (s. 163-168), Erciyes ÜİF Dergisi, S. 10, Kayseri 1998.
- 3) Hiung-Nu Türklerinde Kılıç Kurbanı Töreni (s. 17-19), TDAV Tarih Dergisi, S. 158, Şubat 2000.
- 4) Ülkemizde Mezar Ziyaretlerinin Fenomenolojisi (s. 15-20), Laçın Bilim Kültür Dergisi, S. 1, Kayseri 2000.
- 5) Halk Dini Verilerinin Fenomenolojik Yöntemle İncelenmesi (18 s.), Erciyes ÜİF Dergisi, S. 11, Kayseri [Yayınlanacak]

-Tebliğ:

- 1) The Perspectives of Death in İslam: Explanations of Some Conceptions Concerning Death (18 s.), Selly Oak College, 26-27 October, Birmingham 1993.
- 2) Funeral Traditions Among the Turks in the Pre-İslamic Times (16 s.), 8-11 July, The Univ. Of Edinburg 1994.
- 3) Religious Peace in the Medeterranian: By Written Religions or Popular Religions (5 s.), 31 Ekim-02 Kasım, Rodos 1997.
- 4) Azerbeycan Mezartaşlarında Geleneksel Türk Dini ve İslamın Etkileri (6 s.), IV. Uluslar arası Türk Kültürü Kongresi, 4-7 Kasım, Ankara 1997.
- 5) Türkiye ve Azerbaycan'da Resmî Din ve Halk Dini Fenomenolojisi (25 s.), Dinler Tarihi Açısından Din ve Din Anlayışı Sempozyumu, 20-21 Kasım, Konya 1998.
- 6) İngiltere'de Ölüm İnanışları ve Ölü Kaldırma Adet ve Kuralları (s. 478-488), Geçmişten Günümüze Mezarlık Kültürü ve İnsan Hayatına Etkileri Sempozyumu, AKSM 18-20 Aralık, İstanbul 1998.

-Tercüme:

- 1) **Dinler Tarihi –Araştırma Yöntemleri** (VI+218 s.), Ugo Bianchi, Geçit Yayınları, Kayseri 1999.

-Kitap:

- 1) **Din Fenomenolojisi Tarihçe Yöntem ve Uygulama** (X+214 s.), Kayseri 1999.

* Yard. Doç. Dr. Huzeyfe SAYIM

-Y.Lisans: Sih Dininin Kurucusu Guru Nanak'ın Hayatı ve Öğretileri, Kayseri 1986.

-Doktora: Muhtelif Dinlerde Yaratılış Olayı (VIII+257 s.), Kayseri 1993

-Tebliğ:

- 1) Sihizm’de Din Anlayışı (s. 279-308), [Sempozyum: Dinler Tarihi Açısından Din ve Din Anlayışı, 20-21 Kasım, Konya 1998], Dinler Tarihi Araştırmaları II, Dinler Tarihi Derneği Yayınları Ankara 2000.

-Tercüme:

- 1) Mircae Eliade İle Raffaele Pettazzoni Arasındaki İlişkiler (s. 381-412), Dinler Tarihi Araştırmaları I, Sempozyum: 08-09 Kasım 1996, Dinler Tarihi Derneği Yayınları, Ankara 1998.

-Kitap:

- 1) **Kayseri ve Civarında Ziyaret ve Ziyaret Yerleri**, Kayseri 1994.

* Ar. Gör. Ramazan ADIBELLİ

-Y.Lisans: Kapadokya Bölgesinde Hristiyanlık Tarihi

Fırat Üniversitesi İlahiyat Fak. (ELAZIĞ)

* Yard. Doç. Dr. Davut KILIC

-Y.Lisans: Evliya Çelebi Seyahatnamesine Göre 17. Asırda Anadolu’da Din, Kayseri 1992.

-Doktora: Osmanlı İdaresindeki Ermeni Toplumunu Arasında Dini ve Siyasi Mücadeleler, Elazığ 1999. [Yayınlandı]

-Makale:

- 1) XIX. Asırda İngiltere’nin Ortadoğu Politikasının Osmanlı Ermenilerine Yansıması (s. 89-97), Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi, S. 117, Aralık-1998.
- 2) The Orientation of the İstanbul Armenian Patriarchate Towards The Indipendance Movement –1850-1896 (s. 471-77), Turkish Civilisation, C. 1, Ankara 2000.

-Kitap:

- 1) **Osmanlı İdaresindeki Ermeni Toplumunu Arasında Dini ve Siyasi Mücadeleler**, Elazığ 1999.

* Yard. Doç. Dr. İskender OYMAK

-Y.Lisans: Malatya ve Çevresinde Ziyaret ve Ziyaret Yerleri, Kayseri 1992.

-Doktora: XX. Yüzyıl Malatya Tarihi ve Günümüz İnanç Coğrafyası, Malatya 1997.

-Makale:

- 1) Malatya ve Çevresinde Ziyaret ve Ziyaret Yerleri Üzerine Bir araştırma (s. 287-300), Fırat ÜİF Dergisi, S. 1, Elazığ 1996.
- 2) Osmanlılar Döneminde Malatya’nın Demografik Yapısı, Yeni Türkiye Osmanlı Sayısı.

* Yard. Doç. Dr. Sami KILIC

-Y.Lisans: Hikmet Tanyu’nun Dinler Tarihi Bilimindeki Yeri, Kayseri 1995.

-Doktora: XX. Yüzyıl Denizli Tarihi ve Günümüz İnanç Coğrafyası

-Makale:

- 1) Hikmet Tanyu'nun Hayatı ve Eserleri (s. 225-40), Fırat ÜİF Dergisi, S. 1, Elazığ 1996.
- 2) Prof. Dr. Hikmet Tanyu'nun Türkiye'deki Dinler Tarihi ve Türk Dini Tarihi Çalışmalarına Katkıları (s. 89-102), Fırat ÜİF Dergisi, S. 1, Elazığ 1996.
- 3) Hikmet Tanyu'nun Çalışmalarında Deskriptif Metot (s. 67-82), Fırat ÜİF Dergisi, S. 3, Elazığ 1998.

Gazi Üniversitesi (Çorum İlahiyat Fak.)

* Yard. Doç. Dr. Kenan HAS

-Y.Lisans: Roma Dönemi Sonuna Kadar Kayseri ve Civarında Dini Hayat

-Doktora: Tevrat İncil ve Kur'an'ın Dünyaya Bakışı (XI+175 s.), Kayseri 1995.

-Makale:

- 1) Hz. İsa ve Tarihsel Yaşamın Bilgi Kaynakları, Fırat ÜİF Dergisi.

* Ar. Gör. Mustafa BIYIK

-Y.Lisans: Sun Myung Moon ve Birlik Mezhebi (VIII+205 s.), O.M.Ü. Sos. Bil. Ens., Samsun 1998.

-Doktora: Presbiteryen Kilisesi -Tarihsel Gelişimi, öğretileri ve Türkiye'deki Yapılanması

Harran Üniversitesi İlahiyat Fak. (ŞANLIURFA)

* Ar. Gör. İbrahim SÜMER

-Y.Lisans: I. - IV. Yüzyıllarda Süryani Kilisesi Tarihi ve Bazı Dini Edebi Metinler (VI+104 s.), Şanlıurfa 1996.

-Doktora: Tibet Budizmi (Lamaizm) (VII+231+12 sayfa)

-Tebliğ:

- 1) Tibet Budizmi'nde Din Anlayışı (s. 327-41), Dinler Tarihi Açısından Din ve Din Anlayışı Sempozyumu: 20-21 Kasım, Konya 1998, Dinler Tarihi Araştırmaları II, Dinler Tarihi Derneği Yayınları, Ankara 2000.

İnönü Ü. İlahiyat Fak. (Darende / MALATYA)

* Yard. Doç. Dr. Sükrü USLU

-Y.Lisans: İslam Öncesi Türklerde Budizm (V+111 s.), Kayseri 1993.

-Doktora: Dinî Pratikler Açısından Türklerde Kam ve Kamlık (XXII+253 s.), Malatya 1997.

-Makale:

- 1) Orta Asya'da Budizmin Yayılması (s. 35-41), İnönü Ü. Darende İF Dergisi, S. 1, 1995.

* Ar. Gör. Bayram POLAT

-Y.Lisans: Karaman İli Dinî Tarihi ve Günümüz İnanç coğrafyası (XI+132+VIII s.), Malatya 1999.

-Doktora: Yahova Şahitleri

İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fak. (İSTANBUL)

Karadeniz Teknik Üniversitesi (Rize İlahiyat Fak.)

* Ar. Gör. Mustafa ALICI

-Y.Lisans: William Montgomery Watt'ta Vahiy ve Nübüvvet Anlayışı

-Doktora: Kitab-ı Mukaddes ve Kur'anıkerim Işığında İslâm-Hıristiyan Diyaloğu (308 s.), 2001.

Marmara Üniversitesi İlahiyat Fak. (İSTANBUL)

* Prof. Dr. Ömer Faruk HARMAN

-Doktora: Dinler Tarihi Açısından Şehristani ve el-Milel ve'n-Nihal (VI+138 s.), İstanbul 1983.

-Doçentlik Çalışması: Metin Muhteva ve Kaynak Açısından Yahudi Kutsal Kitapları (1-235 s.), İstanbul 1988.

-Prof. Tezi: Metin Muhteva ve Kaynak Açısından Barnaba İncili (1-190 s.), İst. 1994.

-Makale:

- 1) İbn Nedim'in Fihrist Adlı Eserinde Hint Dinleri (s. 1-26), İstanbul 1988.
- 2) Yahudilikte Peygamberlik ve Peygamberler (s. 127-61), İslam Tetkikleri Dergisi, C.IX, İstanbul 1995.
- 3) Eski ve Yeni Ahid'de Hz. Muhammed ile Alakalı Müjdeler (s.), İstanbul 1994.
- 4) Yahudi ve Hıristiyan Kutsal Metinlerinde Peygamberlik ve Peygamber Evlilikleri (s. 567-582), TC Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Başkanlığı Yayınları, Aile Yazıları 4, Ankara 1991.
- 5) Katolik Kilisesi ve Teokrasi (s. 14-19), Bilgi ve Hikmet, XI, 1995.

-Tebliğ:

- 1) Dinler Tarihi Açısından Boğaziçi Ü. Kütüphanesi ve Bazı Kilise Kütüphaneleri (s. 141-8), I. Dinler Tarihi Araş. Sempozyumu, Samsun 1992.
- 2) Hıristiyanların İslâm'a Bakışı (s. 95-110), Asrımızda Hıristiyan Müslüman Münasebetleri Toplantısı, İSAV, İstanbul 1993.
- 3) 1960'lı Yıllardan İtibaren Diyalog Toplantıları ve Bu toplantılarda Görüşülen Konular (s. 146-50), Asrımızda Hıristiyan Müslüman Münasebetleri Toplantısı, İSAV, İstanbul 1993.
- 4) Günümüzde Batı'da Dinler Tarihi Çalışmaları (s. 315-22), Dinler Tarihi Araştırmaları I, Sempozyum: 08-09 Kasım 1996, Dinler Tarihi Derneği Yayınları, Ankara 1998.
- 5) Yeni Ahid'de Din ve Din Anlayışı (s. 71-80), [Sempozyum: Dinler Tarihi Açısından Din ve Din Anlayışı, 20-21 Kasım, Konya 1998],

- Dinler Tarihi Araştırmaları II, Dinler Tarihi Derneği Yayınları, Ankara 2000.
- 6) Evrensel Dinlerin İnsan Haklarına Bakışı (s. 3-16), Uluslararası Demokrasi, Hukuk ve İnsan Konf., 26-28 Eylül 1997, Diyanet İlmi Dergi, XXXIV/3, 1998.
 - 7) Kitab-ı Mukaddes ve Diğer Dinlere Göre Hz. Nuh ve Tufan (s. 13-20), Hz. Nuh'tan Günümüze Cizre Semp., İstanbul 1999.
 - 8) İslâm'da İnanç ve Hoşgörü, İnanç ve Hoşgörü Çağında Dinler Toplantısı, Tarsus, 11 Mayıs 2000.
 - 9) Dinler ve Birarada Yaşama, II. Din Şurası, 25 Kasım 1998.
 - 10) Hz. İbrahim ve Kurban (s. 1-23), Hz. İbrahim Uluslararası Semp., Urfa-İstanbul, Nisan 2000.
 - 11) Kur'anikerim'de Din Kavramı (s. 71-87), Kur'an ve Tefsir Araştırmaları-I, İst. 2000.
 - 12) İslâm ve Diğer Dinler (s. 79-88), Kültürlerarası Diyalog Sempozyumu: 7-8 Mart, İstanbul 1998.
 - 13) Dinlerarası Diyalog Çalışmaları, Misyonerlik Faaliyetleri (s. 1-7), Üçüncü Bine Girenken İslâm Sempozyumu: 28-30 Nisan, Ankara 2000.
 - 14) Avrupa'da İslâm İmajı, Uluslararası Avrupa Birliği Şurası: 2-6 Mayıs, İst. 2000.

-Tercüme:

- 1) **Yahudilik** (1-372 s.), A.M. Büyükçınar ile, Kalem Yayınevi, İstanbul 1978.

-DİA Maddesi:

Abdu'l Ahad Davud, 1/177-8
 Ahd-i Atik, 1/494-501
 Arim, 3/373-4
 Asa (Dinler Tarihi), 3/449-50
 Asaf b. Berahya, 3/455
 Ashabu'r-Res, 3/469
 Asiye, 3/487
 Aziz, 4/332
 Aziz-i Mısır, 4/343-4
 Bel'am b. Bâûrâ, 5/389-90
 Buhtunnasr, 6/380-1
 Cehennem, 7/225/6
 el-Cevabü'l-Fesîh, 7/428
 Çocuk Düşürme, 8/363-4
 Dağ, 8/400-401
 Dalâlet, 8/427-8
 Danyal, 8/480-1
 Dâvud, 9/21-4
 Din (Din ve Vicdan Hürriyeti), 9/320-2
 Elyesa', 11/69-70
 Endüljans, 11/209-11
 Eyyüb, 12/16-7

Fârân, 12/166
 Feyyûmî, Said b. Yusuf 12/517-9
 Firavun, 13/118-21
 Günah, 14/278-80
 Hâbil ve Kâbil, 14/376-8
 Hac, 14/382-6
 Hârûn, 16/254-6
 Havvâ, 16/542-5
 Hicr, 17/454-5
 Hûd, 18/279-81
 Hübel, 18/444-5
 Hüdhüd, 18/461-2
 İbrâhim, 21/266-72
 İdrîs, 21/478-80
 İlyâs, 22/160-2.
 İmrân, 22/232.
 İncil, 22/270-6.
 İrem, 22/443.
 İsâ, 22/465-72.
 İshak, 22/519-21.
 İslâm (B. Vahiy..), 23/2-5.
 İ smâil, 23/76-80.
 İsrâil (Benî~), 23/193-195.

* Doç. Dr. Süreyya ŞAHİN

-Doktora: Fener Patrikhanesi ve Türkiye, İstanbul 1980. [Yayımlandı]

-Tebliğ:

- 1) Osmanlı Devletinin Hıristiyanlarla Münasebeti (s.111-122), Asrımızda Hıristiyan Müslüman Münasebetleri Toplantısı, İSAV, İstanbul 1993.

-Kitap:

- 1) **Fener Patrikhanesi ve Türkiye** (1-277 s.), Ötügen, İstanbul 1980.

-DİA Maddesi:

Aforoz, 1/412-3	Can, 8/196-7
Anglikan Kilisesine Cevap, 3/197-8	Fener Rum Ortodoks Patrikhane, 12/343-8
Cennet, 7/374-6	Cin, 8/5-8

* Yard. Doç. Dr. Kürşat DEMİRCİ

-Y. Lisans: Vedalar [Yayımlandı]

-Doktora: Tekvin'deki Yaratılış Kıssalarının Çivi Yazılı Kaynaklardaki Yaratılış Kıssalarıyla Mukayesesi (IX+124 s.), İstanbul 1995.

-Makale:

- 1) Japonca ile Türkçenin Münasebeti (s. 111-32), Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi, S. 53, Nisan-1988.

-Tebliğ:

- 1) Bir Din Olarak Şintoizm'in Gelişim Süreci (s. 319-25), [Sempozyum: Dinler Tarihi Açısından Din ve Din Anlayışı, 20-21 Kasım, Konya 1998], Dinler Tarihi Araştırmaları II, Dinler Tarihi Derneği Yayınları, Ankara 2000.

-Tercüme:

- 1) **Bir İslam Peygamberi Hz. İsa** (1-219 s.), Muhammed Ataurrahim, İnsan Yayınları, İstanbul 1985.

-Kitap:

- 1) **Vedalar** (1-104 s.), İşaret Yayınları, İstanbul 1991.
- 2) **Dinlerin Dejenerasyonu** (1-125 s.), İnsan Yayınları, İstanbul 1985.
- 3) **Dinler Tarihinin Meseleleri** (1-100 s.), İnsan Yayınları, İstanbul 1997.
- 4) **Yahudilik ve Dini çoğulculuk** (1-66 s.), Ayışığı Kitapları, İstanbul 2000.

-DİA Maddesi:

Avrupa (Din), 4/132-4	Hayır, 17/46
Burç, 6/421-2	Hayvan, 17/81-5
Cenaze, 7/353-4	Helal, 17/173-5
Deccal, 9/67-8	Hıristiyanlık [I. Giriş; II. Tarih], 17/328-40
Eliade, Mircea 11/33-5	Hindistan [Diğer Dinler], 18/92-4
Engizisyon, 11/238-41	Hinduizm, 18/112-6
Dahhak, 8/408-9	Hulul, 18/340-1
Haham, 15/134-5	İçki (İslam Öncesi Dinlerde), 21/456-8

Hafta Tatili, 15/128-30
Haram, 16/97-100
Harut ve Marut, 16/262-4

* Ar. Gör. İsmail TASPINAR

-Y.Lisans: Rudolf Bultmann'ın Dinler Tarihi Araştırmalarına Katkısı, İstanbul 1998.

-Doktora: Yahudi Kaynaklarına Göre Yahudilikte Ahiret İnancı

-Tercüme:

- 1) **Hinduizm ve Budizm** (1-127 s.), Ananda Coomaraswamy, Kaknüs Yayınları, İstanbul 2000.
- 2) **Unutulan Öğretiler Lao-tse**, Kaknüs Yayınları, İstanbul 1998.
- 3) **Savaş Metafiziği ve Sembolik Silahlar**, Julius E-R.Guenon, İnsan Yay., İst. 2000.
- 4) **Dante ve Dini Sembolizm**, R. Guenon, İnsan Yayınları, İstanbul 2001.
- 5) **İman ve Akıl İlişkisi, Papa II. Jean Paul**, İyi Adam Yayınları, İstanbul 2001.

Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fak. (SAMSUN)

* Doç. Dr. Şinasi GÜNDÜZ

-Doktora: The Knowledge of Life. The Origins and Early History of the Mandaeans and Their Relations to the Sabians of the Qur'an and to the Harranians, Oxford University Press 1994. [Yayınlandı]

-Makale:

- 1) The Problems of the Nature and Date of Mandaen Sources (s. 139-48), Ondokuz Mayıs ÜİF Dergisi, S. 6, Samsun 1992.
- 2) Arkeolojik Bulgular Işığında 2. yy. Sumatar mar Alahe Kültü (s. 149-60), Ondokuz Mayıs ÜİF Dergisi, S. 6, Samsun 1992.
- 3) Nag Hammadi Literatürü ve Adem'in Vahyi (s. 93-125), Ondokuz Mayıs ÜİF Dergisi, S. 7, Samsun 1993.
- 4) Harranilerde Peygamberlik ve "Harran'lı Bâbâ" (s. 3-16), Yeni Harran Çevresi Dergisi, S. 7-8, Şanlıurfa 1994.
- 5) Ay Tanrısı Sin Şehri: Harran. Tarihsel Bir Bakış (s. 80-96), Yeni Harran Çevresi Dergisi, S. 9-10, Şanlıurfa 1995.
- 6) Gnostik Mitolojide Düşüş Motifi ve Demiurg Düşüncesi (s. 121-65), Ondokuz Mayıs ÜİF Dergisi, S. 9, Samsun 1997.
- 7) Arkonların Tabiatı Üzerine (s. 167-78), Ondokuz Mayıs ÜİF Dergisi, S. 9, 1997.
- 8) Esoterik Bilgi ve Kurtuluş Toplumu: Sâbiiler (s. 43-56), Tezkire 7-8, 1994.
- 9) İslamda Ötekinin Bilimi: Kur'anın Nasara Terimine Etimolojik ve Tarihsel Bir Yaklaşım (127-46), Tezkire 9-10, 1995.
- 10) Gnostik Dinler (s. 112-39), E. Sarıkçıoğlu, Başlangıçtan Günümüze Dinler Tarihi içinde, Isparta 1999.
- 11) Kadim Ortadoğu'dan Orta Asya'ya Nevruz (s. 1-15), Bilig 12, Kış 2000.
- 12) Uluslararası Mandenler/Sabiiler Konferansı (s. 349-54), Ondokuz Mayıs ÜİF Dergisi, S. 11, Samsun 1999.

- 13) Pavlus Teolojisinde Gnostik Unsurlar, Dini Araştırmalar Dergisi, C. 2, S. 6, Ocak-Nisan 2000.
- 14) Tarihsel İsa İle İlgili Kaynaklar (s. 25-33), Fecre Doğru, 6: (61), 2000.
- 15) Çağdaş Hıristiyan Düşüncesinde Ötekinin İnkülvivist Yorumu (s. 91-116), Tezkire, 20, 2001.
- 16) İsa'lardan İsa Beğen: İsa Çeşitlemeleri -İslâmiyat İsa Anısına Özel Sayısı Üzerine (s. 181-190), İslâmiyat, IV: 1, Ocak-Mart 2001.

-Tebliğ

- 1) Kur'an'daki Sabiilerin Kimliği Üzerine Bir Tahlil ve Değerlendirme (s. 43-81), Türkiye I. Dinler Tarihi Araştırmaları Sempozyumu 24-25 Eylül 1992, Samsun 1993.
- 2) Cahiliye Dönemi Arap Politeizmine Nebatilerin Etkileri (s. 355-78), Dinler Tarihi Araştırmaları I, Sempozyum: 08-09 Kasım 1996, Dinler Tarihi Derneği Yayınları, Ankara 1998.
- 3) Senkretizm ve İslam Düşüncesinin Teşekkül Döneminde Gnostik Geleneğin Yeri, İslam Düşüncesi I, İstanbul 1997.
- 4) Kur'an Kıssalarının Kaynağı Eski Ahit Mi? Yapı Muhteva ve Kaynak Açısından Torah Kıssaları (s. 49-88), Ondokuz Mayıs ÜİF Dergisi, S. 10, Samsun 1998.
- 5) Sabiilerde Din ve Din Anlayışı (s. 135-51), [Sempozyum: Dinler Tarihi Açısından Din ve Din Anlayışı, 20-21 Kasım, Konya 1998], Dinler Tarihi Araştırmaları II, Dinler Tarihi Derneği Yayınları, Ankara 2000.
- 6) Problems on the Muslim Understanding of the Madaeans, Harvard University, 13-15 June, 1999; ARAM, 12, 2000 (yayınlanacak).
- 7) Sinop'lu Marcion'un Gnostik Teolojisi (s. 131-147), Hoşgörü Yılı ve İnanç Turizminde Göller Yöresi Sempozyumu: 7-8 Eylül, SDÜ Basımevi, Isparta 2001.
- 8) Dinsel Zenginlik ve Kültürel Harmoni Bağlamında Harranlık ve Harraniler (s. 299-312), Uluslar arası Anadolu İnançları Kongresi Bildirileri: Ankara 23-28 Ekim 2000, ERVAK Yay. 2001.
- 9) Hegemonic Power Versus Tawhid: A Decisive Concept of İslam on İnterfaith Relations, Uluslar arası .. Sempozyumu: 19-20 Haziran, Samsun 2001.

-Tercüme:

- 1) Körfez Savaşı Sonrası Müslümanlar ve Hıristiyanlar (s. 93-114), W. Montgomery Watt, Tezkire, 9-10, Güz-Kış 1994/1995.

-Kitap:

- 1) **Mitoloji İle İnanç Arasında Ortadoğu Dinsel Gelenekleri Üzerine Yazılar** (1-256 s.), Etüt Yayınları, Samsun 1998.
- 2) **Dinlerde Yükseliş Motifleri** (1-135 s.), E. Sarıkçıoğlu ve Y. Ünal ile Ortak Çalışma, Vadi Yayınları, Ankara 1996.
- 3) **Sabiiler Son Gnostikler** (XVIII+213 s.), Vadi Yayınları, Ankara 1995.
- 4) **Din ve İnanç Sözlüğü** (1-468 s.), Vadi Yayınları, Ankara 1998.
- 5) **The Knowledge of Life. The Origins and Early History of the Madaeans and Their Relations to the Sabians of the Qur'an and to the Harranians**, Oxford University Press 1994. [Arapça çevirisi, Angered 1996].
- 6) **Pavlus -Hıristiyanlığın Mimarı** (1-272 s.), Ankara Okulu Yayınları, Ankara 2001.

-DİA Maddesi:
Harraniler, C. 16/240-2
Keşiş,

-İSAM Konularına Göre Kur'an Tefsiri
Sabiiler
Ehl-i Kitap

* Yard. Doç. Dr. Ahmet USTA

-Makale:

- 1) Hıristiyanlık ve İslâm'da Allah İnancının Mukayesesi (s. 19-38), Yüksek İslâm Ens. Yıllığı, Erzurum 1973.
- 2) M. Şemseddin Günaltay'ın Tarihine Göre Çin Dinleri (s. 129-164), O.M.Ü. İlahiyat Fakültesi Dergisi, S. 11, 1999.

-Tebliğ:

- 1) İbrahim Müteferrika'nın Risale-i İslamiye İsimli Eserinin Tanıtılması (s. 149-158), Türkiye I. Dinler Tarihi Araştırmaları Sempozyumu 24-25 Eylül, Samsun 1992.

* Yard. Doç. Dr. Mahmut AYDIN

-Y.Lisans: Kilise Hukukunun Doğuşu ve gelişimi, Samsun 1993.

-Doktora: Modern Western Christian Theological Understandings of Muslims Since the Seconde Vatican Council, Birmingham 1998.

-Makale:

- 1) Yahudi Bir Peygamberden Gentile Tanrıya: İsa'nın Tanrısallaştırılma Süreci (s. 47-74), İslamiyat, C. 3, S. 4, Ekim-Aralık 2000.
- 2) Contemporary Christian Evaluation of the Prophethood of Muhammed (s. 25-60), Encounters, 6/1, 2000.
- 3) Towards a Theological Dialogue Between Christians and Muslims (s. 1-31), Islamochristiana, 26, 2000.
- 4) Is There Only One Way To God? (s. 148-156), Studies In Interreligious Dialogue, 10, 2000.
- 5) Çağdaş Hıristiyan Düşünürlerine Göre Hz. Muhammed'in Peygamberliği (271-296), Diyanet Dergisi: Peygamberimiz Hz. Muhammed- Özel Sayı, Ankara: DİB, 2000.
- 6) Yeni Bin Yılda Bizim Aydınlığımız ve Ötekilerin Aydınlığı (18-20), Fecre Doğru, 6/64, 2001.
- 7) Küresel Bir Teolojiye Doğru: Wilfred Cantwell Smith'de Dinsel Çoğulculuk, ss. 83-126 (Cafer S. Yaran, ed., İslam ve Öteki: Dinlerin Doğruluk/Kurtarıcılık ve Birarada Yaşama Sorunu, İstanbul: Kaknüs Yayınları, 2001 içinde yayınlanacak).

-Tebliğ:

- 1) Is There Only One Way to God? A Muslim View, Rethinking Islam, The 1997 International Conference on Middle East, 6-7 July 1997, St Catherine Colloge, The University of Oxford, UK.
- 2) Religious Pluralism: A Challenge for Muslims, Religion and Pluralism, The 1998 International Conference on Middle East, 5-8 July, Sell Oak Colleges, Birmingham, UK.

- 3) Globalisation and the Gospel: A Muslim View, International The Lesslie Newbiggin Colloquium, 2-3 November 1998, Birmingham, UK.
- 4) Müslüman Hıristiyan Diyalogunun Geleceği, II. Din Şurası, 23-27 Kasım 1998, Ankara.
- 5) Müslüman-Hıristiyan Diyalogu Bağlamında Türkiye'nin Avrupa Birliğine Adaylığının Değerlendirilmesi (537-548), Uluslar arası Avrupa Birliği Şurası, 03-07 Mayıs 2000, İstanbul. Uluslararası Avrupa Birliği Şurası: Tebliğ ve Müzakereleri, Ankara: DİB-II.
- 6) Dinler Arası Diyalogda Teoriden Pratiğe Geçiş: Küresel Bir Ahlaka Doğru (s. 163-178), Isparta. Hoşgörü Yılı ve İnanç Turizminde Göller Bölgesi Sempozyumu 07-08 2000, Bildiriler Kitabı, Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2001.

-Tercüme:

- 1) İsa ve İlk Kilise (s. 35-45), Prof. C.C. Rowland, İslamiyat, C. 3, S. 4, 2000.

-Kitap:

- 1) **Monologdan Diyaloga: Çağdaş Hıristiyan Düşüncesinde Hıristiyan-Müslüman Diyalogu** (1-305s), Ankara Okulu, Ankara 2001.

* Ar. Gör. Hakan OLGUN

-Y.Lisans: Martin Luther ve Reform Hareketi [Yayınlandı]

-Doktora: Lutheran Protestanlık ve Modern Toplumun Oluşumundaki Doktrinal Temelleri

-Kitap:

- 1) **Luther ve Reformu –Katolisizmi Protesto** (1-240 s.), Fecr Yayınevi, Ankara 2001.

* Ar. Gör. İsmail KAZEZ

-Y.Lisans: Esseniler ve Olü Deniz Yazmaları, OMÜ Sos. Bil. Ens., Samsun 2001.

* Ar. Gör. Cengiz BATUK

-Y.Lisans: Ortadoğu Dinlerinde Eskatoloji Mitosları, OMÜ Sos. Bil. Ens., Samsun 2001.

* Ar. Gör. Mehmet Ziya AKSU

-Y.Lisans: Anglikan Kilisesi ve İnanç Esasları

Onsekiz Mart Üniversitesi İlahiyat Fak. (ÇANAKKALE)

* Ar. Gör. Dr. Mahmut SALİHOĞLU

-Y. Lisans: The Nature of Halakhah, Louis Jacobs and Modern Halakhic Debate (90 s.), Manchester, 1996.

-Doktora: Spinoza's Use of the Bible in the Tractatus Theologico Politicus (245 s.), Manchester, 2001.

* Ar. Gör. Sevkett YAVUZ

-Doktora: (Temple Üniv.'de)

Osmangazi Ü. İlahiyat Fak. (ESKİŞEHİR)**Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fak. (ADAPAZARI)*** Doç. Dr. Ali ERBAS

-Doktora: İlahi Dinlerde Melek [yayınlandı]

-Makale:

- 1) Melek Düşüncesinin Farklı İnançlardaki Tezahürleri (s. 107-28), Sakarya ÜİF Dergisi, S. 1, Adapazarı 1996.
- 2) Noel ve Yılbaşının Dini ve Kültürel Boyutu (s. 143-4), İlim ve Sanat Dergisi, C. III-IV/46-47, İstanbul 1997.
- 3) Reenkarnasyonu Çağrıştırdığı İddia Edilen Bazı Ayetlerle İlgili Müfessirlerin Görüşleri (s. 34-5), Yeni Dünya, Şubat, İstanbul 1995.
- 4) Hoşgörü Noktasında Yahudi Hıristiyan ve Müslümanların Birbirlerine Yaklaşımları (s. 156-64), İlim ve Sanat Dergisi, C. I-II/44-45, İstanbul 1997.
- 5) Müslüman-Hıristiyan Münasebetleri Sürecinde Hıristiyanların İslam'a ve Müslümanlara Bakışı (s. 117-53), İLAM Araştırma Dergisi, C. III/1, İstanbul 1998.
- 6) Günümüz Fransasının Sosyo-Kültürel Yapısı ve Fransa'da Yaşayan Türkler (s. 81-92), Türk Dünyası Araştırmaları, S. 114, İstanbul 1998.
- 7) La Concorde İslamo-Chretienne: La Tolerance de l'İslam, Sakarya ÜİF Dergisi, S. 2, Adapazarı 2000.
- 8) Pavlus'a Göre Diriliş ve Ruhun Ölmezliği Meselesi, Sakarya ÜİF Dergisi, S. 2, 2000.

-Tebliğ:

- 1) Zerdüştülük'te Din Anlayışı (s. 269-78), [Sempozyum: Dinler Tarihi Açısından Din ve Din Anlayışı, 20-21 Kasım, Konya 1998], Dinler Tarihi Araştırmaları II, Dinler Tarihi Derneği Yayınları, Ankara 2000.

-Tercüme:

- 1) **Dinler Tarihi Sözlüğü** (1-366 s.), M. Eliade-I.P. Couliano, İnsan Yayınları, İst. 1997.

-Kitap:

- 1) **Hıristiyan Ayinleri –Sakramentler** (1-270 s.), Nün Yayıncılık, İstanbul 1998.
- 2) **İlahî Dinlerde Melek İnancı** (1-351 s.), Nün Yayıncılık, İstanbul 1998.

-DİA Maddesi:

İfrit, 21/516-7

* Yard. Doç. Dr. Fuat AYDIN

-Y.Lisans: Ali b. Rabben et-Taberi ve Eseri er-Red Ale'n-Nasara, M.Ü., İstanbul 1994.

-Doktora: Pavlus ve Dini Düşüncesinin Yansımaları, Marmara Ü., İstanbul 2000.

-Tercüme:

- 1) **Geçmişten Günümüze Müslüman Hristiyan Diyalogu –yanlış yaklaşımların eleştirisi** (1-221 s.), W. Montgomery Watt, Birey Yayıncılık, İstanbul 2000.
- 2) **Sosyal Antropoloji**, Ortak Çalışma, E. Evans Pritchard, Birey Yayıncılık,
- 3) Monoteizmin Teşekkülü, Sakarya ÜİF Dergisi, S. 2, 2000.
- 4) Tanrının Sıfatları Üzerine, R. Pettazzoni, Sakarya ÜİF Dergisi, S. 3, 2001.
- 5) Müslüman-Hıristiyan Diyalogunda Bazı Meselelere Dair Yorumlar, Ortak Çalışma.

Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fak. (KONYA)

* **Prof. Dr. Mehmet AYDIN**

-Doktora: İlahi Dinlerde Şeytan

-Doçentlik: Müslümanların Hıristiyanlığa Karşı Yazdığı Reddiyeler ve Tartışma Konuları. [Yayınlandı]

-Makale:

- 1) Batı ve Doğu Hıristiyanlığına Tarihi Bir Bakış (s. 123-48), AÜİF Dergisi, S. XXVII, Ankara 1985.
- 2) Mircae Eliade’da Hermenötik ve Metodoloji (s. 1-10), Selçuk ÜİF Dergisi, S. VII, 1997; ayrıca, Dinler Tarihi Araştırmaları I (s. 307-14), Ankara 1998.
- 3) Hıristiyan Konsilleri Bibliyografyası (s. 21-30), Selçuk ÜİF Dergisi, S. III, 1990.
- 4) Yahudi Kaynaklarına Göre Yahudilik II–Talmud Yahudiliği (s. 13-34), Selçuk ÜİF Dergisi, S. IV, Konya 1991.
- 5) La Situation des Non-Musulmans A Konya Dans la Deuxieme Moitie du XVII. Siecle A l’Epoque Ottoman (s. 35-45), Selçuk ÜİF Dergisi, S. V, Konya 1994.
- 6) Hıristiyanlıkta Teslis Doktrini ve Hıristiyan İtizalleri (s. 141-56), Ankara ÜİF. İslam İlimleri Ens. Dergisi, S. V, 1982.
- 7) Şeytana Tapma Yezidilerin İnanç Esasları (s. 359-66), AÜİF Dergisi, S. XXIII, Ankara, 1978.
- 8) Konya’daki Manevi Halk İnançlarının Dinler Tarihi Açısından Tahlili (s. 19-35), Selçuk ÜİF Dergisi, S. I, Konya 1985.
- 9) Yezidiler ve İnanç Esasları (s. 33-74), Belleten Dergisi, C. LII, S. 202, Ankara 1988.
- 10) Misyonerlik Faaliyetleri ve Türkiye (s. 7-19); Eğitim Sistemimiz ve Misyonerlik Faaliyetleri (s. 95-99), Türkiyede Misyonerlik Faaliyetleri, TDV Yayınları, 1996.
- 11) Türklerin Dini Tarihi Üzerine Bir Değerlendirme (s. 1-9), S.Ü. Türkiyat Araş. Dergisi, S. 4, Konya 1997.
- 12) Vatikan Ruhani Devletinin İdari Yapısı (s. 3-16), Diyanet İlmi Dergi, C. XXXIII, S. 4, Ankara 1997.
- 13) Türk toplumunda Dini Hoşgörünün Temelleri (s. 7-17), Selçuk ÜİF Dergisi, S. 8, Konya 1999.
- 14) Türkiye’de Dinler Tarihi Çalışmaları ve Prof. Dr. Hikmet Tanyu, Erciyes Ü. Sos. Bil. Ens. Dergisi, S. 5, Kayseri 1994.

- 15) Şamanizmin Eski Türk Dini Hayatı İle İlişkisi, TTK Basımevi, Ankara 1994.
- 16) Fener Patrikhanesi ve Ortodoks Dünya, Zaman Gazetesi, 15 Mayıs 1994.
- 17) İslam Hıristiyan Diyaloğu Açısından Habeşistan Hicreti (s. 16-20), Milli Eğitim ve Kültür Dergisi, S. 5, Ankara 1979.
- 18) Hıristiyan Konsillerine Genel Bir Bakış, Belleten, C. LIV, S. 209, Ankara 1990.
- 19) Analyse des Motifs Etrangers Dans le "Menakıb" de Hacı Bektaş-ı Veli, S.Ü. Selçuklu Araş. Mrkz. Dergisi, S. 2, Ocak 1988.
- 20) Hıristiyanlığa Karşı Yazılmış Türkçe Reddiyeler, Diyanet Dergisi, C. XIX, S. 1, Ankara 1983.
- 21) Din ve Toplum İlişkisi, S.Ü. Fen-Ed. Fak. Edebiyat Dergisi, S. 3, Konya 1986.
- 22) Hacı Bektaş-ı Veli'de Dini Boyut (s. 541-53), Erdem A.K.M. Dergisi, Türklerde Hoşgörü Özel Sayısı-II, C. 8, S. 23, Ankara 1996.
- 23) Fransa'da İslamiyet ve Roger Garaudy (s. 23-26), Milli Eğitim ve Kültür Dergisi, 06 Ocak, Ankara 1984.
- 24) Gazzali ve er-Reddü'l-Cemil li İlahiyeti İsa bi Sarihi'l-İncil (s. 479-482), İslâmi Araştırmalar, S. 3-4, 2000.
- 25) Diyalog Açısından İlahi Dinlerin Birbirine Yaklaşımı (s. 9-24), Selçuk ÜİFD, 2000.

-Tebliğ:

- 1) Hz. Muhammed Devrinde Müslüman Hıristiyan Münasebetlerine Bir Bakış (s. 81-94), Asrımızda Hıristiyan Müslüman Münasebetleri Toplantısı, İSAV, İst. 1993.
- 2) Milli Devlet Anlayışında Dinin Rolü (s. 83-93), Tartışılan Değerler Açısından Türkiye Sempozyumu, T.D.V. Yayınları, Ankara 1996.
- 3) Mut Bölgesinde Yaşayan Halk İnançlarının Dinler Tarihi Açısından Tahlili, IV. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi Bildirileri, IV. Cilt, Ankara 1992.
- 4) Hz. Mevlana Gözü İle Mesnevide Dinler, II. Milletlerarası Mevlana Kongresi 3-5 Mayıs, Konya 1990.
- 5) Yezidiler ve Onların Folklorik Özellikleri, III. Milletlerarası Türk Folkloru Kongresi, 4. Cilt, Kültür Bakanlığı, Ankara 1987.
- 6) Konya Ermenek Bölgesinde Halk İnançları, II. Milletlerarası Türk Folklor Kongresi Bildirileri, IV. Cilt, Ankara 1982.
- 7) Hıristiyanlık'ta Din ve Din Anlayışı (s. 67-70), [Sempozyum: Dinler Tarihi Açısından Din ve Din Anlayışı, 20-21 Kasım, Konya 1998], Dinler Tarihi Araştırmaları II, Dinler Tarihi Derneği Yayınları, Ankara 2000.
- 8) Les Statuts Sociaux, Culturels et Religieux des Non-Musulmans an Turquie, XXXVI ème Congres International des Etudes Asiatique et Nord-Africaines, ICANAS, Sept. 2000.
- 9) Hıristiyanlığın Doğuşu, II. Uluslar arası Psidian Antiocheia Semp., 2-7 Tem. 2000.
- 10) Anadolu'da Kybele Kültünün Düşündürdükleri, Anadolu'da Yaşayan İnançlar Kongresi, 23-28 Ekim 2000.

-Tercüme:

- 1) Din Sosyolojisinin Tabiatı ve Rolü, Gustave Mensching, S.Ü. Ed. Fak. Edebiyat Dergisi, S. 4, Konya 1987.

- 2) Yahudi Kaynaklarına Göre Yahudilik (s. 267-83), F.J. Eisenberg, AÜİF Dergisi, C. XXIX, 1987.
- 3) Mukayeseli Dinler Tarihi (s. 17-24), Selçuk ÜİF Dergisi, S. VI, 1996.
- 4) Talmud’un Doğuşu ve Yahudiler Üzerindeki Tesiri (s. 139-52), Zafer İslam Han, AÜİF Dergisi, S. XXV, Ankara 1981.
- 5) **Din Fenomeni** (1-393 s.), Din Bilimleri Yayınları, Konya 1995.
- 6) **Dinin Anlamı ve Sosyal Fonksiyonu** (XIV+189 s.), M. Eliade, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1990.
- 7) **Konsiller Tarihi –İznik’ten II. Vatikan’a** (X+107 s.), Francis Dvornik, T.T.K. Yayınları, Ankara 1990.
- 8) **Dini Sosyoloji** (X+304 s.), Gustave Mensching, Din Bilimleri Yay., Konya 1994.
- 9) **Hıristiyan İlahiyatı**, Albert M. Bernard-O. C.-R. Mehl, Arı Basımevi, Konya 1983.
- 10) **Yahudilikte Talmud’un Mevkii ve Prensipleri** (1-89 s.), Zafer-ül İslam Han, Özdemir Basımevi, İstanbul 1981.
- 11) **Hıristiyanlık ve Dünya Dinleri** (V+103 s.), Arnold J. Toynbee, Din Bilimleri Yayınları, Konya 2000.
- 12) Mesnevi Mutlağın Aranişı (63 s.), Eva Meyerovitch, Konya 1996.
- 13) Mukayeseli Dinler Tarihi (s. 17-24), Julien Ries, Selçuk ÜİF Dergisi, S. 6, 1996.
- 14) Hz. İbrahim a.s. (s. 547-582), A. Abdul-Fettah Tabbara, AÜİF Dergisi, S. XXIV, Ankara 1981.
- 15) Türklerde Hızır İnancı (s. 51-77), Selçuk ÜİF Dergisi, S. 2, Konya 1986.
- 16) La Vue de Monde Chez les Melamis (s. 31-40), Selçuk ÜİF Dergisi, S. 3, 1990.
- 17) Ortodoksluk Zaviyesinden Yahudilik, Hıristiyanlık ve İslâm Arası Diyalog (s. 25-31), Fırat ÜİF Dergisi, 2000.

-Kitap:

- 1) **Müslümanların Hıristiyanlığa Karşı Yazdığı Reddiyeler ve Tartışma Konuları** (XIV+214 s.), T.D.V. Yayınları, Ankara 1998. [Doç. Tezi]
- 2) **Dinler Tarihine Giriş** (VIII+167 s.), Din Bilimleri Yayınları, Konya 1996.
- 3) **Hıristiyan Kaynaklarına Göre Hıristiyanlık** (XV+196 s.), T.D.V Yayınları, Ankara 1995.
- 4) **Hıristiyan Genel Konsilleri ve II. Vatikan Konsili** (1-100 s.), Selçuk Üniv. İlh. Fak. Yayınları, Konya 1991.
- 5) **İslam Dini İlmihali** (368 s.), Hibaş Yayınevi, Konya 1981.
- 6) **Dinler Tarihi** (1-132 s.) -İHL’ler için-, O. Cilacı ile, Konya 1980.

-Araştırma Projesi Yönetimi:

[Konya İlindeki Manevi Halk İnançlarının Dinler Tarihi Açısından Değerlendirilmesi]

-DİA Maddesi:

Beşairu’n-Nübüvve, 5/549-50

Beyanü’l-Edyan, 6/33

Debistan-ı Mezahib, 9/65-6

Fal, 12/134-8

Faraklit, 12/165-6

Farik Beyne’l-Mahluk ve’l-Halik, 12/166-7

Hıristiyanlık, 17/340-58:

~III. Kutsal Metinler;

~IV. Hıristiyan İnançları;

~V. Mabet ve İbadet;

~VI. Mezhepler ve Tarikatlar.

İncil ve Salib, 22/276-7.

İzhârü’l-Hak, 23/507-509.

* Yard. Doç. Dr. Galip ATASAGUN

-Y.Lisans: Hıristiyanlıkta Dünyanın Sonu ve Ahiret Kavramı (V+156 s.), Konya 1989.

-Doktora: İlahi Dinlerde (Yahudilik, Hıristiyanlık ve İslamiyet) Dini Semboller (VII+245 s.), Konya 1996.

-Makale:

- 1) Sembol ve Sembolizm (s. 369-87), Selçuk ÜİF Dergisi, S.7, 1997.
- 2) Hıristiyanlıkta Kıyamet Alametleri ve Dünyanın Sonu (s. 111-40), Selçuk ÜİF Dergisi, S.8, 1998.

-Tercüme:

- 1) E.Durkheim' ın Dinin Orijini ve Tabiatı Hakkındaki Teorisinin Kritiği (s. 341-57), A.A. Goldenweiser, Selçuk ÜİF Dergisi, S.6, 1996.
- 2) Asya'da Kabile Dinleri (243-54 s.), Geoffrey Parrinder, Selçuk ÜİF Dergisi, S.4, 1991.

* Yard. Doç. Dr. Hidayet İŞİK

-Y.Lisans: Ebu'l-Meali Muhammed b. Ubeydillah ve Beyanü'l-Edyan Adlı Eseri Üzerinde Bir Araştırma, Konya 1992.

-Doktora: Dinler Tarihi Açısından Fahreddin Razi ve Eserleri (IX+268 s.), Konya 1998.

-Makale:

- 1) Dini Kökeni Açısından Noel ve Yılbaşı (s. 447-68), Selçuk ÜİF Dergisi, S.7, 1997.
- 2) Kurtubi ve el-İ'lam Adlı Eserine Göre Kitab-ı Mukaddeste Hz. Muhammed (s.38-49), Din Öğretimi Dergisi, S. 40, Mayıs-Haziran 1993.

-Tebliğ:

- 1) Ebu'l-Maali ve Beyanü'l-Edyan Adlı Eseri (s. 323-36), Dinler Tarihi Araştırmaları I, Sempozyum: 08-09 Kasım 1996, Dinler Tarihi Derneği Yayınları, Ankara 1998.
- 2) Fahreddin Razi'nin Din Anlayışı İçersinde Putperestliğin Yeri ve Putperestlikle İlgili Verdiği Bilgiler (s. 35-54), [Sempozyum: Dinler Tarihi Açısından Din ve Din Anlayışı, 20-21 Kasım, Konya 1998], Dinler Tarihi Araştırmaları II, Dinler Tarihi Derneği Yayınları, Ankara 2000.

-Tercüme:

- 1) Hıristiyan İnancının Teslise Dönüşmesi ve Teslisin İlk Kaynakları (s. 383-93), Dr. Abdülvahid Vafi, Selçuk ÜİF Dergisi, S.6, 1996.

* Ar. Gör. Dr. Mustafa Sami BAYBAL

-Y.Lisans: Evliya Çelebi Seyahatnamesinde Anadolu'da Yaşayan Gayrimüslimlerin Durumları (VII+101 s.), Konya 1992.

-Doktora: İslam Kaynaklarına Göre Hz. İsa'nın Akıbeti Meselesi (XI+251 s.), Konya 1999.

* Öğr. Gör. Dr. Nermin ÖZTÜRK

-Doktora: İlahi Dinlerde Yemin Keffaret ve Kurban, Konya 1996.

* Uzm. Ahmet ARAS

-Y.Lisans: İlahi Dinlerde Melekler, Konya 1995.

-Doktora: Kalvinizm

* Ar. Gör. Hatice DOĞAN

-Y.Lisans: Osmanlı Devletinde Hahambaşılık Müessesesi

Süleyman Demirel Üniversitesi İlahiyat Fak. (ISPARTA)

* Prof. Dr. Ekrem SARIKÇIOĞLU

-Doktora: Die Institution des Scheyhülislam im Osmanischen Staat (140 s.), Erlangen 1972. [Arapçaya çevrilmiş 1992 de Lübnanda yayınlanmıştır.

-Doç. Çalışması: Dinlerde Mehdi İnancı ve Tasavvurları, Erzurum 1976. [Yayınlandı]

-Makale:

- 1) Sayentoloji Mezhebi Kurucusu ve Öğretisi (s. 3-39), Ondokuz Mayıs ÜİF Dergisi, S. 1, Samsun 1986.
- 2) Sayentoloji Mezhebi Kurucusu ve Öğretisi (s. 3-34), Ondokuz Mayıs ÜİF Dergisi, S. 2, Samsun 1987.
- 3) İslam Hıristiyan Diyaloguna Genel Bir Bakış (s. 3-12), Ondokuz Mayıs ÜİF Dergisi, S. 4, Samsun 1990.
- 4) Osmanlı Devletinde Şeyhülislam Müessesinin Ortaya Çıkışı (s. 201-210), Atatürk Ü. İsl. İlim. Fak. Dergisi, S. 2, Erzurum 1977.
- 5) Isparta ve Çevre Köylerindeki Ziyaret ve Adak Yerleri (s. 133-52), Atatürk ÜİF Dergisi, S. 3, Erzurum 1979.
- 6) Buda Dininde Mehdi İnancı ve Buda’dan Bir Rivayet (s. 77-90), Atatürk ÜİF Dergisi, S. 4, Erzurum 1980.
- 7) Şeyhülislamlık Makamı (s. 197-218), Atatürk ÜİF Dergisi, S. 5, Erzurum 1982.
- 8) Anadolu’nun Tarih Öncesi İnançları (s. 15-9), Atatürk ÜİF Dergisi, S. 6, Erzurum 1986.
- 9) Kur’ana Göre Müşrikler Putperestler, İktibas, Ekim 1986.
- 10) Efsanevi Balıklı Gölleri ve Erzurum Balıklı Gölü, Kardelen, S. 1, Samsun 1987.
- 11) Kur’an ve Arkeoloji Işığında Hz. Nuh ve Tufan Olayına Yeni Bir Yaklaşım (s. 197-203), İslami Araştırmalar, C. 9, S. 14, 1996.
- 12) Türklerde Kutsal Hükümdarlık, M. Tayyib Okıç Armağanı, Ankara 1978.

-Tebliğ:

- 1) Hıristiyanlarda Çocukluk İncilleri (s. 5-42), Türkiye I. Dinler Tarihi Araştırmaları Sempozyumu 24-25 Eylül 1992, Samsun 1993.
- 2) Osmanlı Devletinde Dini İdare Şekli “Şeyhülislamlık (s. 151-6), Tartışılan Değerler Açısından Türkiye Sempozyumu: 17-18 Haziran 1995, TDV Yay., Ankara 1996.
- 3) Batı Dinler Tarihlerinde İslam, Uluslar arası 1. İslam Araştırmaları Sempozyumu 16-18 Eylül, İzmir 1985.
- 4) Yüksek Din Eğitiminde Hedef ve Program, Yükseköğretimde Din Bilimleri Sempozyumu 21-23 Ekim, Samsun 1987.

- 5) Pratik İlahiyat ve Ahlak Araştırmaları, Günümüz Din Bilimleri Araştırmaları ve Problemleri Sempozyumu 27-30 Haziran, Samsun 1989.
- 6) İbrahimi Dinlerde Diyaloga Güncel Yaklaşım, D.İ.B. II. Din Şurası 23 Ekim, Ankara 1998.
- 7) Mecusi Dininde Mehdi İnancı (s. 1-7), Atatürk ÜİF Dergisi, S. 7, Erzurum 1986.
- 8) Yeni Dini Akımlar (s. 81-7), [Sempozyum: Dinler Tarihi Açısından Din ve Din Anlayışı, 20-21 Kasım, Konya 1998], Dinler Tarihi Araştırmaları II, Dinler Tarihi Derneği Yayınları, Ankara 2000.

-Tercüme:

- 1) Apokrif Petrus İncili (s. 3-6), Ondokuz Mayıs ÜİF Dergisi, S. 7, Samsun 1993.
- 2) Yahudi-Hıristiyan İncilleri (s. 7-14), Ondokuz Mayıs ÜİF Dergisi, S. 10, 1998.
- 3) Tomas İncili, Ondokuz Mayıs ÜİF Dergisi, S. 4, Samsun 1990.
- 4) Filip İncili, Ondokuz Mayıs ÜİF Dergisi, S. 6, Samsun 1992.
- 5) **İslâm'da ve Eski Ortadoğuda Cin ve Ruh İnançları** (1-200 s.), Ernst Zbinden, Yeni Ufuklar Neşriyat, İstanbul 1994.

-Kitap:

- 1) **Başlangıçtan Günümüze Dinler Tarihi** (XV+389 s.), 2. Baskı, Isparta 1999. (1. Baskı, İstanbul 1983)
- 2) **Dinlerde Yükseliş Motifleri** (1-135 s.), -Ortak Çalışma, Vadi Yay., Ankara 1996.
- 3) **Dinlerde Mehdi Tasavvurları** (1-138 s.), Sidre Yayınları, Samsun 1997.

***Doç. Dr. Osman CİLACI**

-Doktora: **İlâhî Dinlerde Dua** (159 s.), Konya 1982.

-Makale:

- 1) Ahmet Hamdi Akseki ve Dinler Tarihine Bakış Tarzı (s. 105-119), S. Demirel ÜİF Dergisi, S. 1, Isparta 1995.
- 2) Ernst Renan'a Karşı Türk-İslam Dünyasında Reaksiyonlar (s. 181-91), S. Demirel ÜİF Dergisi, S. 2, Isparta 1995.
- 3) Sosyal ve Dini Açından Fırat Havzası Süryanileri (s. 27-40), S. Demirel ÜİF Dergisi, S. 3, Isparta 1996.
- 4) Aforoz ve Mahiyeti / Zebur / Hayat ve Din Münasebeti / Dinin Sosyal Felsefesi, Oku Dergisi, Aralık-Mayıs-Haziran-Ağustos 1972.
- 5) Şamanizmde Evlenme ve Düğün Törenleri (s. 123), Türk Kültürü Derg., Ocak 1973.
- 6) Din Fikrinin Kaynağı (s. 130), Oku Dergisi, Şubat 1973; (s. 174), Kasım 1976.
- 7) Barnaba İncili Üzerine Bir Türkçe El Yazma Eser, Diyanet Dergisi, Ekim-Aralık 1983.
- 8) Hz. İsa Noel ve Yılbaşı, Diyanet Dergisi, Ekim-Aralık 1984.
- 9) Hıristiyan Misyonerliği ve Yahova Şahitliği, Diyanet Dergisi, Ekim-Aralık 1985.
- 10) İlahi Dinler Açısından Günah Kavramı, Diyanet Dergisi, Aralık 1988.
- 11) Günümüzde Din İhtiyacı ve Din Eğitimi, Selçuk ÜİF Dergisi, S. 3, 1990.

- 12) Anadolu'da Kızılbaşlık Hareketlerine Dair Meçhul Kalmış Bir Eser, Selçuk Ü. Sos. Bil. Ens. Dergisi, S. 3, 1994.

-Tebliğ:

- 1) Cumhuriyet Devri Öncesi Dinler Tarihçilerden M. Şemseddin ve Tarihi Edyan'ı (s. 159-69), Türkiye I. Dinler Tarihi Sempozyumu, Samsun 1992.
- 2) Folklorumuzda Çocuğun Cinsiyetini Tespit ile İlgili Adet ve İnançlardan Bazıları, Konya Kültür ve Turizm Vakfı 26-28 Ekim, 1984.
- 3) Mevlâna C. Rûmî'nin Gayrı Müslimlerle Münasebetlerine Dair, V. Milletlerarası Türkoloji Kongresi 23-28 Eylül, İstanbul 1985.
- 4) Kutadgu Bilig'de Sosyal ve Dini Motifler, VII. Milli Türkoloji Kongresi 18-25 Eylül, İstanbul 1986.
- 5) Hacı Bektaş Velinin Din Anlayışı, Hacıbektaş 16-18 Ağustos 1988.

-Tercüme:

- 1) **Barnaba İncili** (1-117 s.), Muhammed Ali Kutup, Tekin Yayınevi, Konya 1988.
- 2) **Barnaba İncili**, A. Aygün, Osmanlıca'dan, Konya 1989.
- 3) **Hak ve Batıl –Bir Müslümanla Bir Hıristiyan'ın Mektuplaşmaları** (1-151 s.), Yazan: İzzeddin Efendi, Arapça'dan Çeviren: Asmai Yusuf Ziya Efendi-1898, Denizkuşları Matbaası, Konya 1975.
- 4) Kur'an Kıssaları Yahudilikten mi Alınmıştır (s. 32-33), A. Abdulfettah Tabbara, İslam Med. Dergisi, Haz-Tem. 1973.
- 5) **Kur'an'a Göre Dört Terim**, el-Mevdudi, İ. Kaya ile, Konya 1972.
- 6) **Çağdaş Dünya Dinleri**, A. Şeybe, Konya 1979.
- 7) **Çağdaş Dünya Mezhepleri**, A. Şeybe, Konya 1986.
- 8) **Hıristiyanlığa Reddiye**, el-Cahiz, Konya 1992.
- 9) **İncil ve Kur'an'dan Gerçekler**, M. Behçet el-Baytar, Konya 1987.
- 10) **Yahudiliği Anlamak** (1-145 s.), Samuel b. Yahya b. Abbas el-Mağribi: neşreden, Abdülvehhab Tavile, İnsan Yayınları, İstanbul 1995.

-Kitap:

- 1) **İlahi Dinlerde Oruç Hac ve Kurban** (1-174 s.), Akyol Matbaacılık, İzmir 1980.
- 2) **Psiko-Sosyal Açından İlahi Dinlerde Dualar** (1-159 s.), Arı Basımevi, Konya 1982.
- 3) **Dinler ve İnsanlar** (1-308 s.), Damla Matbaacılık, Konya 1990.
- 4) **Genel Hatlarıyla Dinler Tarihi**, Konya 1994.
- 5) **Dini Terimler Sözlüğü –Almanca/Türkçe-Türkçe/Almanca**, M. Kayayerli ile, Konya 1986.
- 6) **Hıristiyanlık Propagandası ve Misyonerlik Faaliyetleri** (V+141 s.), D.İ.B. Yayınları, 2. Baskı, Ankara 1990.
- 7) **Dinler Tarihi** (1-132 s.), -İHL'ler için-, M. Aydın ile, Konya 1980.

-DİA Maddesi:

Ahbar, 1/485-6.

Ahbaru's-Sind ve'l-Hind, 1/493.

Barnaba İncili, 5/76-81.

Dua, 9/529-30.

Kitabu'l-esnam,

*** Yard. Doç. Dr. Nasuh GÜNAY**

-Doktora: Yahudi, Hıristiyan ve İslam Dinlerinde Bereket (VI+135 s.), Bursa 1996.

-Makale:

- 1) Tarihi Süreç Açısından Budizm ve Öğretisi (s. 173-93), Arayışlar Dergisi, Yıl. 1, S.1, Isparta 1999.
- 2) Şeytana Tapmada Modern Yol: Satanizm (s.111- 128), Arayışlar Dergisi, S. 2, Isparta 1999.
- 3) Dr. Abdullah Cevdet ve Görüşleri (s. 213-23), S. Demirel ÜİF Dergisi, S. 1, 1995.
- 4) Eski Türk Dini (s. 261-72), S. Demirel ÜİF Dergisi, S. 1, Isparta 1995.
- 5) Halkın Hurafelere İlgisinin Sebepleri, Diyanet Dergisi, Mart 1996.

-Tebliğ:

- 1) Isparta'daki Halk İnançlarında Eski Kültürlerin İzleri, Isparta'nın Dünyü Bugünü Yarını Sempozyumu, Isparta 1998.
- 2) Ahmet Mithat Efendinin Eserlerinde Din ve Din Anlayışı (s. 55-63), [Dinler Tarihi Açısından Dinlerde Din ve Din Anlayışı Sempozyumu, Konya 1998], Dinler Tarihi Derneği Yayınları, Ankara 2000.
- 3) Yalvaçtaki Halk İnançlarının Dinler Tarihi Açısından Değerlendirilmesi, Uluslararası Psidio Antiocheio Sempozyumu, Yalvaç 1997.
- 4) Kutsal Metinlerde Göller Bölgesi, Hoşgörü Yılı .. Göller Bölgesi Semp., Nisan 2000, Isparta.

*** Ar. Gör. Melike SARIKCIOĞLU**

-Y.Lisans: Sayentoloji Mezhebi

Sütçü İmam Ü. İlahiyat Fak. (KAHRAMANMARAŞ)*** Yard. Doç. Dr. Hamza KARAOĞLAN**

-Y.Lisans: Kahramanmaraş İlinde İnanç Coğrafyası (120 s.), Kayseri 1994.

-Doktora: XX. Yüzyıl Erzincan Tarihi ve Günümüz İnanç Coğrafyası (210 s.), Malatya 1997.

-Makale:

- 1) Kahramanmaraş Nurhak ilçesinde Yaşayan Halk İnanışları (s. 149-156), Fırat ÜİF Dergisi, Prof. Dr. Şaban KUZGUN Armağanı, S. 5, Elazığ 2000.

-Tebliğ:

- 1) Nevruz Ateşi ve Türklerde Ateşle İlgili İnanışlar, Nevruz Paneli, K.S.Ü. Rektörlüğü Yayın No. 67, Kahramanmaraş 2000.

Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fak. (BURSA)*** Prof. Dr. Günay TÜMER**

-Doktora: Biruniye Göre Dinler ve İslam Dini. [Yayınlandı]

-Doç. Çalışması: Hıristiyan ve İslam Dinlerinde Meryem. [Yayınlandı]

-Makale:

- 1) Yahova Şahitleri Hareketi ve Bir Din Olup Olmadığı (s. 221-263), AÜİF Dergisi, S. XXVII, Ankara 1985.
- 2) Yahova Şahitleri, Mahiyeti ve Ülkemiz Mer'i Hukuku Karşısındaki Durum (s. 491-548), AÜİF Dergisi, S. XXVI, Ankara 1983.
- 3) Çeşitli Yönleriyle Din (s. 213-267), AÜİF Dergisi, S. XXVIII, Ankara 1986.
- 4) Mukarenetü'l-Edyan (s.), AÜİF Dergisi, S. XVIII, Ankara 1972.
- 5) Türk Ceza Kanunu Karşısında Yahova Şahitleri (s. 177-183), Diyanet Dergisi, C. XVI, S. 3, 1976.
- 6) Beyruni'nin Karşılaştırmalı Dinler Tarihi Çalışmaları (s. 209-231), Beyruniye Armağan, T.T.K. Yayınları, Ankara 1974.
- 7) Biruni'nin Türkoloji ile İlgili Olarak Verdiği Bilgiler (s. 361-365), AÜİF Dergisi, S. XXII, 1978.
- 8) Papa II. Jean Paul'un Ziyareti ve Türkiye'deki Akisleri ile Katolik Ortodoks Diyaloğu Üzerine (s. 33-9), İlim Teknik Kültür, S. 1, 1980.
- 9) Yahova Şahitleri Hareketi Ve Bir Din Olup Olmadığı (S. 221-263) A.Ü.F.D. XXVII Ankara 1985.
- 10) Hicret (S. 5-91) M. Eğitim ve Kültür Dergisi S. 5 Ankara 1979.

-Tebliğ:

- 1) Dinin Toplum Hayatındaki Yeri ve Önemi (s. 137-459, Tartışılan Değerler Açısından Türkiye Sempozyumu: 17-18 Haziran 1995, T.D.V Yay., Ankara 1996.
- 2) Günümüzde Doğu Hıristiyanlığı (s. 123-34), Asrımızda Hıristiyan Müslüman Münasebetleri Toplantısı, İSAV, İstanbul 1993.
- 3) Batı'da Din Bilimleri Kavramı ve Dinler Tarihi Çalışmalarında Metodoloji (s.139-49), Günümüz Din Bilimleri Araştırmaları Sempozyumu: 27-30 Haz. 1989, Ondokuz Mayıs Ü. İlahiyat Fak., Samsun 1989.
- 4) Günümüzdeki Dinlerde Dünya Ahiret Dengesi (s. 13-35), Dünden Bugüne İslam Dünyasında Zihniyet Değişiklikleri ve Çağdaşlaşma Problemleri Sempozyumu: 16-17 Haziran, 1990.
- 5) XIX. Yüzyılda Sömürgecilerin Destek Kuvveti Misyonerlik ve Yahova Şahitliği Gerçeği (s. 53-63); Yahova Şahitlerinin İnanç Sistemi Nasıldır (s. 79-83), Türkiye'de Misyonerlik Faaliyetleri, T.D.V. Yayınları, Ankara 1996.
- 6) Bizansta Din Devlet İlişkileri (s. 53-5), Din-Devlet İlişkileri Semp., İstanbul 1996.

-Tercüme:

- 1) Tarih Öncesine Ait Dinlerle İlkel Dinler (s. 297-323), Ninian Smart, AÜİF Dergisi, S XXV, Ankara 1981.
- 2) Doğu Ortodoksluğu (s. 239-58), J.L. Hromadka, AÜİF Dergisi, S. XVII, 1969.
- 3) Konfüçyüs Dini (s. 391-410), Lewis Hodous, AÜİF Dergisi, S. XXI, Ankara 1976
- 4) Din (s. 163-76), P. Alston, AÜİF Dergisi, S. XVIII, Ankara 1972.

-Kitap:

- 1) **Biruniye Göre Dinler ve İslam Dini** (1-279 s.), Diyanet İşl. Bşk. Yay., Ank. 1986.

- 2) **Hıristiyanlıkta ve İslam'da Hz. Meryem** (XVII+194 s.), T.D.V. Yay., Ank. 1996.
- 3) **Dinler Tarihi** (XI+472 s.), A. Küçük ile Ortak Çalışma, Ocak Yay., Ank. 1993.
- 4) **Yeni Dökümanlar Işığında Yehova Şahitleri**, Diyanet İşl. Bşk. Yay., Ank. 1987.
- 5) **Dinler Tarihi** (İHL'ler için), Abdurrahman Küçük ile Birlikte, İst. 1985.

-DİA Maddesi:

Aba, 1/5	Brahmanizm, 6/329-33
Ahir Zaman, 1/542-3	Budizm, 6/352-60
Araisü'l-Mecalis, 3/265-6	El-Cemahir, 7/295-6
Asaru'l-Bakiye, 3/462	Circis, 8/26
Asli Günah, 3/496-7	Cizvitler, 8/40-2
Atalar Kültü, 4/42-3	Çarmih, 8/230
Ayin (Dinler Tarihi), 4/248-50	Đin (Genel Olarak), 9/312-20
Azer, 4/316-7	Din Bilimleri, 9/333-9
Bereket, 5/487-9	Fuhuş, 13/209-11
Biruni, 6/206-15	

-Şamil İslam Ansiklopedisi:

Azazil	Konfüçyüs	Mabud
Katolik	Konfüçyüsçülük	Maşatlık
Kilise	Lokman	Medyen

-Türk Ansiklopedisi:

Tekbir	Tenasüh	Tesbih
Tilavet	Tövbe	Türbe

* Doç. Dr. Ahmet GÜC

- Y.Lisans: Üç Büyük Dinde Kurban, İstanbul 1985.
- Doktora: İlahi Dinlerde Mabet (XXX+287 s.), Bursa 1992. [Yayınlandı]
- Doç. Çalışması: Çeşitli Dinlerde Güneş Kültü (XX+155 s.), Bursa 1995.

-Makale:

- 1) Kur'anikerim'e Göre Hz. Meryem ve İsa (s. 215-224), Uludağ ÜİF Dergisi, S. 3, 1991.
- 2) Ayet ve Hadislerin Işığında Şeytan (s. 34-39), Yeni Ümit Dergisi, S. 24, İzmir 1994.
- 3) Yeryüzünde Üç Büyük Mescid (s. 267-274), Uludağ ÜİF Dergisi, 1994.
- 4) Fonksiyonları Açısından Hz. Peygamber Döneminde Mescid ve ... (s. 27-36), Diyanet Dergisi, S. 2, Ankara 1989.
- 5) İslâm'da Mescidin Toplum Hayatındaki Yeri ve Önemi (s. 39-44), Yeni Ümit Dergisi, S. 23, İzmir 1994.
- 6) Yahudilikte Defin ve Sonrasına Ait Gelenekler, Uludağ ÜİF Dergisi, (S. 10, Bursa 2001.
- 7) Kur'an'da Kutsallık Anlayışı (s. 245-252), Uludağ ÜİF Dergisi, S. 9, Bursa 2000.

- 8) İnsanın En Büyük Düşmanı Şeytan I (s. 38-40), Yeni Dünya, S. 83, İstanbul 2000.
- 9) Satanizmin Türkiye Boyutu (s. 21-25), Yeni Dünya, S. 73, İstanbul 1999.
- 10) Satanizm I (s. 23-28), Alize, Bursa 1999.

-Tebliğ:

- 1) Dinlerde Kutsal ve Kutsallık Anlayışı (s. 337-53), Dinler Tarihi Araştırmaları I, Sempozyum: 08-09 Kasım 1996, Dinler Tarihi Derneği Yayınları, Ankara 1998.
- 2) Batıda Yeni Dini Arayışlar Çerçevesinde Satanizm Örneği, Diyanet İşl. Bşk. Uluslararası Avrupa Birliği Şurası, 3-7 Mayıs, İstanbul 2000.
- 3) 2000'li Yıllarda İslâm ve Hıristiyanlık Arasında Nasıl Bir İşbirliği Olmalıdır, O.M.Ü., .. Sempozyumu: 15-18 Mayıs, Çanakkale 2000.

-Tercüme:

- 1) İslam Toplumu ve toplum Hayatında Caminin Yeri (s. 287-292), Müşirul Hak, Uludağ ÜİF Dergisi, S. 3, Bursa 1991.
- 2) Kitab-ı Mukaddes'e Göre Cemaat ve Cemaatin Hayatında Kilisenin Yeri (s. 311-317), Emmanuel E. James, Uludağ ÜİF Dergisi, S. 4, Bursa 1992.
- 3) Geçmişte ve Günümüzde Dinlerarası Diyalog (s. 275-286), Jussi Aro, Uludağ ÜİF Dergisi, Bursa 1994.
- 4) Eski Ahid'de Kurban (s. 575-86), G.L. Lasebikan, Uludağ ÜİF Dergisi, S. 7, Bursa 1998.
- 5) Afrika'nın Geleneksel Dininde Kurban (s. 587-600), S.A. Adewale, Uludağ ÜİF Dergisi, S. 7, Bursa 1998.
- 6) Dinler Tarihinde 50 Anahtar Kavram, Eric J. Sharpe, Arasta Yayınları, Bursa 2000.
- 7) Hermenötik (s. 343-355), Van A. Harvey, Uludağ ÜİF Dergisi, S. 7, Bursa 1998.
- 8) Kur'an'da Din Teriminin Anlamı (s. 631-639), Yvonne Yazbeck Haddad, Uludağ ÜİF Dergisi, S. 9, Bursa 2000.

-Kitap:

- 1) **Dinlerde Mabed ve İbadet** (1-299 s.), Esra Fakülte Kitabevi, Bursa 1999. [Doktora]
- 2) **Satanizm -Şeytana Tapınmanın Yeni Adı** (1-260 s.), Alfa Basım Yayım, İst. 1999.

-DİA Maddesi:

Güneş, 14/288-91.

Kible (Hazırlanıyor)

Konfüçyüsçülük (Hazırlanıyor)

Kurban (Hazırlanıyor)

Mabed (Hazırlanıyor)

* Yard. Doç. Dr. Süleyman SAYAR

-Y.Lisans: Kur'anikerim'e Göre Yahudiler ve Dinlerine Karşı Tavırları, İstanbul 1985.

-Doktora: Makdîsî'nin Çeşitli Dinler ve İslam Hakkındaki Verdiği Bilgiler Üzerinde Bir Araştırma, Bursa 1995.

-Makale:

- 1) Uludağ Ü. İlahiyat Fak. Öğretim Elemanlarının Yaptıkları Doktora ve Yüksek Lisans Tezleri (s. 319-23), Uludağ ÜİF Dergisi, S. 2, Bursa 1987.
- 2) Türkçe Literatürde Yehova Şahitleri (s. 281-92), Uludağ ÜİF Dergisi, S. 4, Bursa 1992.
- 3) M. Şemseddin Günaltay ve İslamda Tarih ve Müverrihlere Dair (s. 375-82), Uludağ ÜİF Dergisi, S. 4, Bursa 1992.
- 4) Günay Tümer'in Hayatı ve Çalışmaları (s. 391-8), Uludağ ÜİF Dergisi, S. 7, Bursa 1998.
- 5) Günay Tümer'e Göre "Hıristiyanlıkta ve İslamda Hz. Meryem" (s. 399-408), Uludağ ÜİF Dergisi, S. 7, Bursa 1998.

-Tebliğ:

- 1) Prof. Dr. Günay Tümer'in Hayatı ve İlmi Kişiliği (s. 123-4), Dinler Tarihi Araştırmaları I, Sempozyum: 08-09 Kasım 1996, Dinler Tarihi Derneği Yayınları, Ankara 1998.

-Ansiklopedi Maddeleri (Sosyal Bil. Ans., İst. 1990):

Tabu, s. 37-9
Totemizm, 140-44

* Yard. Doç. Dr. Bülent ŞENAY

-Y.Lisans: Dini Cemaatler Sosyolojisi ve Hıristiyan Cemaatleri, Bursa 1991.

-Doktora: The Making of Jewish Christianity: Hybridity, Identity and Tradition, Lancaster.

-Makale:

- 1) Sosyal Hareketlilik ve İslâm, Sosyal Bilimler Ansiklopedisi, İstanbul 1990.
- 2) The Making of a Tradition: Jewish Christians in Britain, ishkan, 27/December 1997.
- 3) Revelation, Diversity and Living Together: an İslamic Approach (s.), Discernment, Oxford University, vol 5, no:1, 1998.
- 4) Another Introduction to Islam: Myt of the Value-Free Study of Religion, AJISS, vol. 15, Summer 1996, no: 2.
- 5) Rationalism Versus Traditionalism, Edinburg University, Religion, vol.29, no:3, July 1999.
- 6) İslam and Other Religions: Religious Diversity and Living Together, Uludağ Ü.İ.F.D, Özel Sayı, S. 9, C. 9, 2000.

-Tebliğ:

- 1) An Identity Dislocated: Jewish Christians in Britain, SOAS, London University, 17 Nisan 1998.

* Ar. Gör. Muhammet TARAKCI

-Y.Lisans: Yahudilik'te ve Hıristiyanlıkta Vahiy Anlayışı Üzerine Bir Araştırma (V+97), Ankara 1999.

-Doktora: Bir Hıristiyan Apolojistiği Olarak Thomas Aquinas

-Makale:

- 1) Ankara Ü. İlahiyat Fakültesi Kütüphanesinde Bulunan (Harvard Theological Review –HTR)'ın Makaleler Bibliyografyası-I (s. 753-768), Uludağ ÜİF Dergisi, S. 7, 1998.
- 2) Ankara Ü. İlahiyat Fakültesi Kütüphanesinde Bulunan (Harvard Theological Review –HTR)'ın Makaleler Bibliyografyası-II (s. 791-808), Uludağ ÜİF Dergisi, S. 9, 2000.

-Tercüme:

- 1) Allah'ın Kelamı ve Allah'ın Kelimesi İkileminde Hz. İsa –M. Es'ad Seydişehir'den Sadeleştirme- (s. 737-752), Uludağ ÜİF Dergisi, S. 7, 1998.

* Ar. Gör. Alparslan YALDUZ

Y.Lisans: Tarihi-Dinî-Kültürel Açından İznik, Bursa 1999.

Yüzüncü Yıl Üniversitesi İlahiyat Fak. (VAN)

* Ar. Gör. Hüseyin YILMAZ

-Y.Lisans: Mitsel Bilgi ve Öğretimi, Yüzüncü Yıl Ü., Van 1995.

-Doktora: Gelenekselci Yaklaşımlar ve Dinsel Gerçekliğin Doğası

* Ar. Gör. Rahim AY

-Y.Lisans: Kudüs Tarihi –Başlangıçtan M. 120 Yılına Kadar, Van 1997.

-Doktora: Türkiye'deki Dinî Gruplar Arasında Antisemitik Eğilimler